

Energinet Eltransmission A/S
Tonne Kjærsvej 65
7000 Fredericia

Miljøvurdering og Plan
J.nr. 2023 - 37175
Ref. nicgr
Den 11. april 2025

Att.: Lisbeth Corvenius Kjærsgaard

Sendt pr. mail til LCK@energinet.dk og info@energinet.dk

Afgørelse om, at 150 kV kabellægning mellem station Herning Sydvest og station Videbæk ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Miljøstyrelsen har den 30. juni 2023 modtaget jeres ansøgning via Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune om etablering af et nyt kabelanlæg på ca. 21 km mellem eksisterende station Herning Sydvest (HESV) og eksisterende station Videbæk (VID). Med den kongelige resolution af 29. august 2024 er myndighedsrollen overgået til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Afgørelse

SGAV har på baggrund af en screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven¹.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som er beskrevet i ansøgningen og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på screeningstidspunktet. Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er fremsendt til SGAV, som varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for anlægget, jf. §3, stk. 1, nr. 2 i miljøvurderingsbekendtgørelsen², da Energinet er bygherre. Projektet er omfattet af bilag 2, punkt 3c i miljøvurderingsloven: "Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

¹ LBK nr 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

² BEK nr 1608 af 09/12/2024 Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

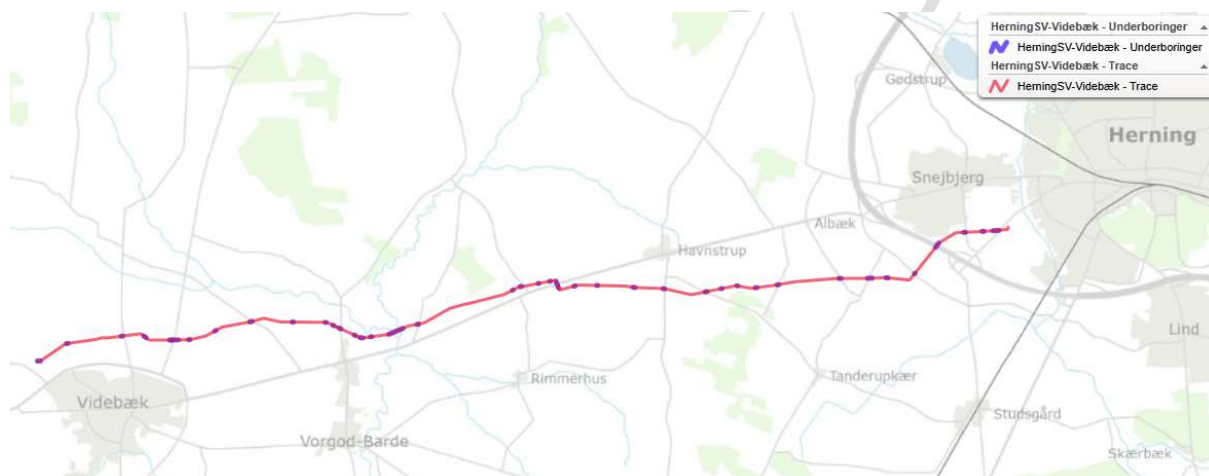
Bygherre har leveret supplerende oplysning til sagen den 26. september 2024. Sagens dokumenter omfatter bygherres ansøgning (bilag 1), projektbeskrivelse (bilag 2), kortbilag (bilag 3), væsentlighedsvurdering for N68 (bilag 4), bygherres supplerende oplysninger (bilag 5) og geoteknisk boringsrapport for underboring HDD 25 (bilag 6).

1 Projektbeskrivelse

Der skal med projektet etableres en ca. 21 km lang 150 kV forbindelse fra Herning til Videbæk. Projektet omfatter følgende elementer:

- Etablering af nyt 150 kV kabelanlæg mellem de eksisterende stationer Videbæk og Herning SV
- Tilslutning til eksisterende station Videbæk
- Tilslutning til eksisterende station Herning SV
- Etablering af en ny kompenseringsspole på den eksisterende station Herning SV

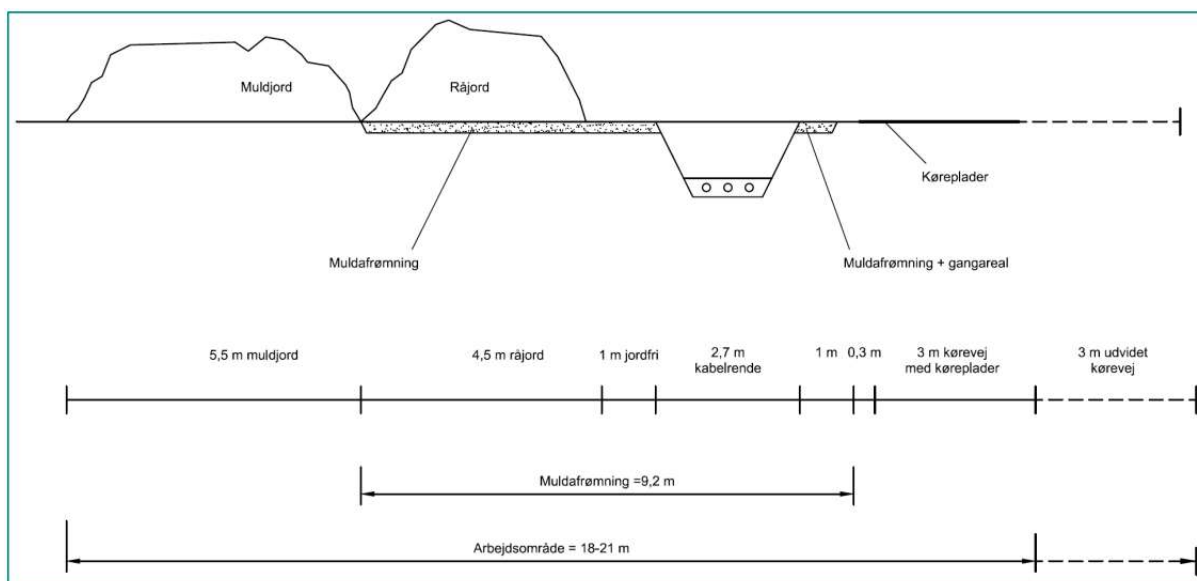
Projektet skal understøtte produktionen af vedvarende energi (VE), som i disse år er stærkt stigende. Frem mod 2040 forventes der en betydelig udvikling i mængden af både solcelleanlæg, Power-to-X-anlæg (PtX) og havvindmøller i Vestjylland og Nordsøen. Der er derfor behov for at øge kapaciteten i eltransmissionsnettet i Midt- og Vestjylland så den øgede strømproduktion kan føres ud i elnettet.

Figur 1 - oversigt over kabelføringen fra Videbæk til Herning Syd Vest markeret med rød linje. Projektets styrede underboringer er markeret med blå.

1.1 Midlertidige arbejdsarealer og depotpladser

I forbindelse med etableringen af kabelanlægget er der behov for at etablere et midlertidigt arbejdsbælte langs kabeltracéet på maksimalt 18 meter. Arbejdsbæltet er opdelt i et område til muldafrømning og rørgrav (9,2 meter), transport, kørsel og svejsning (3,3 meter) og jorddepot (5,5 meter). Ud over selve anlægsarbejdet vil transport af materialer langs tracéet, sammenmufning af kablet, jordarbejde og jorddeponering kunne håndteres indenfor arbejdsbæltet og de tilstødende midlertidige arbejdsarealer. Den afrømmede og opgravede jord holdes adskilt i muldjord og råjord.

Figur 2 - tværsnit af det midlertidige anlægsbælte ved etablering af 150 kV kabelsystem.

Der vil blive anlagt yderligere 64 midlertidige arbejdsområder på ca. 180 til ca. 11.000 m² langs tracéet, hvor der kan deponeres rør, udføres svejsetest og opsættes skurbyer indeholdende velfærdsfaciliteter til mandskab og lokaler til byggemøder. Områderne vil være afgrænset med hegn og ligge på arealer med dyrket mark, efter aftale med lodsejere. Arealerne vil være udlagt med køreplader, så mandskab færdes sikkert og jordstrukturen ikke ødelægges. Rørdepoter og midlertidige arbejdsarealer vil ikke være i bynært miljø, hvor transporter kan påvirke omkringboende i større omfang. Alle arbejdsarealer og oplagingspladser er midlertidige og retableres efterfølgende.

Ud over arbejdsbæltet og de midlertidige arbejdsarealer i forbindelse hermed, som bliver etableret langs kabelgraven, vil der være behov for at benytte et antal midlertidige køreveje for at få adgang til kabeltracéet fra eksisterende veje. Disse kørespor anvendes til transport af kabeltromler, sandfyld, materiel mv. Adgangs- og arbejdsveje til arbejdsbæltet anlægges som en op til ca. 4 meter bred kørepladevej. Arealerne retableres efterfølgende.

1.2 Anlæg af kabelanlæg

Kabelanlægget anlægges som enkelttrace og består af 3 individuelle kabler, som lægges ved siden af hinanden i samme kabelgrav. De tre kabler udgør ét samlet kabelsystem. I kabelgraven lægges ligeledes 1-2 fiberkabler. Samlet består kabelsystemet af følgende dele:

- 1 kabelsystem
- 15 muffe til at samle kabelenderne
- 3 linkbokse
- 6 fiberbrønde
- 1-2 fiberkabler
- Markeringspæle

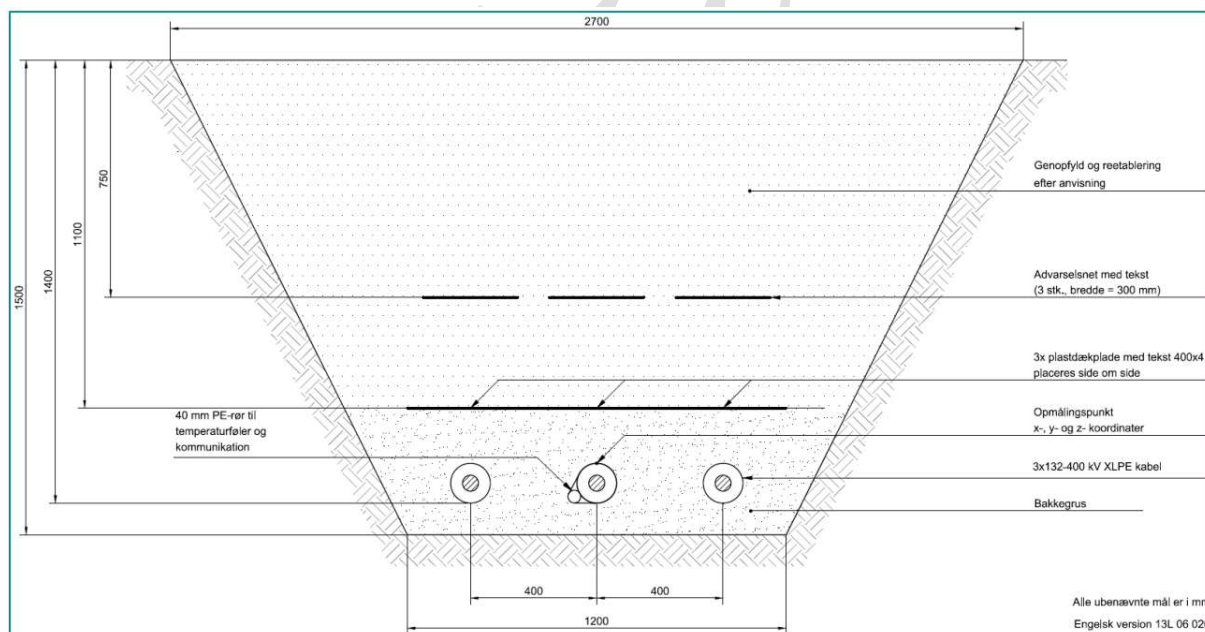
Kablet anlægges med forskellige anlægsmetoder, afhængigt af forholdene i det område, som kabelgraven krydser. De enkelte metoder beskrives i det følgende.

1.1.1 Anlægsmetode – gravekasse

Det er planlagt at benytte gravekasse i videst muligt omfang i den sandrige jord. Fordelen ved at anvende gravekasse er, at udgravning af kabelgraven, selve kabellægningen og reetablering foretages umiddelbart efter hinanden, og at anlægsarbejdet på den enkelte lokation, derfor er hurtigt fuldført. Derudover kan der med gravekasse anlægges i områder med høj vandstand, uden at det vil få nogen indflydelse på arbejdets udførelse og uden at der er behov for tørholdelse af udgravningen under anlægsarbejdet. Arbejdet forløber ved, at kabeltrækket udføres inden kabelgraven graves ud. Kablerne trækkes ud parallelt med det planlagte linjeføring. Herefter udgraves kabelgraven med få meter ad gangen, hvorefter en kabelgravekasse løbende trækkes frem i graven og fører det forud udlagte kabel ned i graven. Via kassen fyldes desuden sand og dækbånd i kabelgraven. Efterfølgende tildækkes kabelgraven og området reetableres. Anlæg med gravekasse kræver et arbejdsbælte som beskrevet tidligere.

1.1.2 Anlægsmetode – åben kabelgrav

Projektet vil hovedsageligt blive anlagt med kabelgravekasse, men der kan på korte strækninger være behov for anlæg i åben grav. Det kan for eksempel være på steder, hvor der er kort afstand mellem to underboringer, og hvor det ikke er teknisk muligt at anvende gravekasse. Ligeledes kan man ikke trække en gravekasse igennem en strækning, hvor der allerede er etableret ledninger i jorden. Her vil det være nødvendigt til at etableres kablet i åben grav, så eksisterende ledninger kan identificeres og det derved undgås, at de graves over. I alle tilfælde vil den åbne grav også hurtigt blive tildækket igen. Ved kabellægning af et system i åben kabelgrav kræves der ligesom ved anlæg med gravekasse et arbejdsbælte på ca. 18 m. Arbejdsbæltet er indrettet som tidligere beskrevet. Selve kabelgraven er ca. 2,7 m bred i toppen, ca. 1,2 m bred i bunden og ca. 1,5 m dyb, se Figur 3.

Figur 3 - tværsnit af kabelgrav med flad forlægning.

1.1.3 Indsnævret arbejdsareal

I forbindelse med krydsningen af Abild Å og Vorgod Å, samt ved krydsningen af et levende hegn nord for Videbæk anvendes der indsnævret arbejdsbælte. Arbejdet udføres ved, at de anvendte maskiner holder på køreplader helt op til den pågældende delstrækning, hvor arbejdsarealet indsnævres til selve kabelgravens brede. Kabelgraven tilgås med maskiner som står i det tilstødende arbejdsareal. På den måde berøres området kun i selve kabelgravens bredde, og ikke i arbejdsbæltets fulde bredde.

1.1.4 Anlægsmetode - styret underboring

På strækninger hvor kabeltracéet krydser veje, beskyttet naturområder og vandløb mm., sker dette typisk ved styret underboring, hvorved terrænet over underboringen ikke berøres af anlægsarbejdet. I forbindelse med HDD37A, anlægges kablet i det tilstødende markareal ved rørlægning, så kablet ikke er til hinder for en fremtidig udvidelse af vejen. Der foretages styrede underboringer 42 steder langs lednings-tracéet med en samlet længde på ca. 1,8 km (Tabel 1). Det drejer sig om krydsning af 26 veje, hvoraf 3 tillige krydser hegn, 2 krydsninger af en kommende vej, 2 krydsninger af vandløb, 6 krydsninger af hegn, 9 krydsninger af beskyttede diger og 1 krydsning af en gasledning. Underboringerne er af forskellig kompleksitet med hensyn til længde (12-315 meter) og dybde (1-30 meter), idet den enkelte underboring afhænger af de lokale jordbundsforhold og mulighed for placering af boregruber og arbejdsarealer.

Tabel 1 – oversigt over projektets 40 underboringer og ene rørlægning med angivelse af den konkrete underboringsbegrundelse, anlægsvarighed, længde og dybde. Den oprindelige planlagte underboring nr. 6 rørlægges i stedet.

Nr.	Matr. Nr.	Ejerlav	Underboringsårsag	Længde (m)	Dybde (m)	Anlægsvarighed (dage)
1	35b, 7000bv, 34y	Snejbjerg By, Snejbjerg	Vej	120	1-20	14-28
2	3ls (rørlægning)		Kommende vej	36	1-10	5-7
3	3lu, 7000f, 3f		Vej	36	1-10	5-7
3a	3f		Beskyttet dige	12	1-10	2-3
4	3k, 7000d, 3f	Tovstrup By, Snejbjerg	Vej	66	1-15	7-10
5	3a, 3i		Vej	19	1-5	2-3
6	3i, / 2b, 1ad		Vandløb	30	1-10	5-7
7	1ad / 1db, 700b, 1da	Krogstrup By, Snejbjerg	Vej og beskyttet fige	96	1-15	7-10
		Tandrup Hgd., Snejbjerg				
8	1bn, 7000a, 2a		2 beskyttede diger	42	1-10	5-7
9	1dø, / 7000b, 1ad	Albæk Gde., Snejbjerg	Vej og hegn	36	1-10	5-7
10	1ad, 1c	Albæk Gde., Havnsrup	Hegn	30	1-10	5-7
11	1fø, 2u		Vej	18	1-5	2-3
12	2u, 2b		Vej	18	1-5	2-3
13	2m, 7000h, 3h	Havnstrup By, Havnstrup	Vej	42	1-10	5-7
14	5a		Vej	36	1-10	5-7
15	5a, 2y		Vej og hegn	43	1-10	5-7
16	2y		Vej	18	1-5	2-3
17	1d		Gasledning	18	1-5	2-3

18	1d		Vej	24	1-10	5-7
19	1r, 7000b, 1ø		Vej	48	1-10	5-7
20	1r		Vej	12	1-5	2-3
21	1h		Vej	12	1-5	2-3
22	1br / 2e	Abildtrup By, Vorgod	Vej	30	1-10	5-7
23	2e		Vej	18	1-5	2-3
24	2bs, 1a		Vej	30	1-10	5-7
25	2ae, 1a / 6c, 7y, 2v	Barde By, Vorgod	2 vandløb	315	1-30	>28
26	2a		Hegn	30	1-10	5-7
27	2a, 3f		Hegn og beskyttet dige	60	1-15	7-10
28	3f, 3p		Beskyttet dige	24	1-10	5-7
29	5a, 7000b, 5af		Vej	48	1-10	5-7
30	5af, 8a		Beskyttet dige	30	1-10	5-7
31	8a, 9at		Beskyttet dige	18	1-5	2-3
32	9y		Vej	25	1-10	5-7
33	10c, 10b, 7000a, 10g		Vej	48	1-10	5-7
34	10h		Hegn	33	1-10	5-7
35	5av, 7000e, 5c	Videbæk By, Videbæk	Vej	30	1-10	5-7
36	5c, 4fp		Beskyttet dige	25	1-10	5-7
37	4fp (Rørlægning)		Kommende vej	60	1-15	7-10
37A	4fp, 7000am, 4k		Vej	40	1-10	5-7
38	4b, 3hk		Hegn	61	1-15	7-10
39	3hk, 7000cf, 3hm		Vej	30	1-10	5-7
40	1e		Hegn/grøft	32	1-10	5-7
41	1aoz, 7000d, 1st		Vej	60	1-15	7-10

En styret underboring kræver to arbejdsarealer bestående af to boregruber (en start- og en slutgrube). Selve boregrubernes størrelse afhænger af kablets tykkelse, samt dybden på boringen, men er typisk ca. 4 m x 2 m x 2 m. Arbejdspladsen, hvor boreudstyret står, kan ofte holdes inden for de 18 meters arbejdsareal omkring ledningstracéet. Det er nødvendigt med plads til at udlægge føringsrørene i underboringens fulde længde ved slutgruben, da de svejses sammen på stedet og herfra trækkes gennem underboringen. De styrede underboringer udføres før det øvrige ledningsanlæg, således at føringsrørene er klar, når elkablerne skal trækkes.

1.1.4.1 Boremudder

I forbindelse med underboringer anvendes borevæske. Borevæsken består af vand tilsat ca. 2-3% bentonit (en finpartiklet lerart) og 0,1-1% additiver, som ændrer borevæskens egenskaber, herunder smøreevne og viskositet. Der anvendes ca. 0,5 m³ borevæske pr. meter underboring. Hvilke additiver der anvendes afhænger af geologien og andre forhold på lokaliteten samt af underboringens længde, diameter og dybde. Når borevæsken blandes med jord fra boringen, kaldes det boremudder. Boremudders funktion er blandt andet at stabilisere borehullet og forhindre udsivning til den omgivende jordmatrice. Bygherre oplyser, at der kun anvendes borevæske i en mængde, som samlet kan være i boregruberne og det sikres, at boremuddet ikke kan løbe til omgivelserne, herunder til nærliggende recipienter eller beskyttede naturområder. Brugt boremudder bortskaffes til godkendt modtageanlæg, eller genbruges i efterfølgende boring.

1.1.4.2 Blow-out

For alle underboringer vil der være en risiko for blow-out med boremudder. Under et blow-out, som er en utilsigtet hændelse, siver boremudderen ud i omgivelserne og på terrænoverfladen. Som udgangspunkt falder risikoen for blow-out med dybden af boringen, mens risikoen stiger med længden. Mængden af boremudder, som frigives ved et blow-out, vil typisk være mellem $<1 \text{ m}^3$ og op til omkring 25 m^3 . Erfaringsmæssigt vil mængden af boremudder som frigives ved blow-outs i vandløb være omkring 5 m^3 . I alle tilfælde, hvor det er muligt, vil boremudderen blive inddæmmet med f.eks. big bags eller vandspærrende plader. I tilfælde af et blow-out på terræn vil boremudderen blive fjernet med håndredskaber, eller suget op med en slamsuger eller anden pumpe. I forbindelse med inddæmningen og oprydningen kan der blive frigivet bundsediment, som ligesom boremudderen vil blive fortyndet i vandfasen og sedimentere på strækninger med lav vandhastighed.

For at sikre korrekt håndtering af et potentielt blow-out, tilpasser boreentreprenøren i dialog med den pågældende kommune altid beredskabsplanerne til de lokale forhold, forud for igangsættelse af borearbejdet. Beredskabsplanerne er med til at begrænse spredningen af boremudder til omgivelserne. I beredskabsplanen indgår, at underboringen standses med det samme, hvis et trykfald registreres i bore-skakten, idet fald i boretrykket er tegn på blow-out. Der vil altid stå et akut beredskab klar, som straks kan gå i aktion og stoppe, inddæmme og fjerne rester af boremudder fra et potentielt blow-out. For at optimere håndteringen af et potentielt blow-out, vil det nødvendige udstyr såsom pumper, sandsække, container til opsugning, slamsuger mv. stå klar inden underbøringsarbejdet påbegyndes og adgangsveje til mulige blow-out-områder er også planlagt på forhånd. Der er desuden konstant visuel overvågning under hele børingsprocessen, herunder af vandoverfladen ved vandløbsunderboringer og terrænoverfladen ved terrestriske underboringer samt af boregruberne.

1.1.5 Fældning af træer eller rydning af levende hegn

Ved krydsning af levende hegn tilpasses anlægsmetoden efter de faktiske forhold. Bygherre har besigtiget alle levende hegn som tracéet krydser. I de tilfælde hvor det ikke kan afvises, at levende hegn fungerer som levested, spredningskorridorer eller ledelinjer for flagermus eller andre bilag IV arter, anlægges kablet ved styret underboring, hvorved hegnets funktionalitet ikke berøres.

1.2 Arbejder på højspændingsstationerne

1.2.1 Herning SV

I forbindelse med tilslutningen af kablet på højspændingsstationen Herning SV, skal der etableres et nyt koblingsfelt og installeres en ny kompenseringspole. Alt arbejdet kan rummes indenfor det eksisterende stationsareal. Arbejdet på højspændingsstationen omfatter:

- Etablering af fundamenter til de eltekniske komponenter
- Etablering af ny kompenseringspole
- Etablering af nyt koblingsfelt

Anlægsarbejdet består i at udgrave og støbe fundamenter til de tekniske komponenter. I forbindelse med etableringen af kompenseringspolen udgraves der fundament ned til 2 m under terræn. Fundamentet udformes som et støbt impermeabelt kar under kompenseringspolen. Karet har et volumen som kan rumme den mængde olie som findes i kompenseringspolen, så oliespild i tilfælde af et havari vil blive opsamlet, og ikke blive frigivet til de omkringliggende områder. Arbejdet udføres med almindelige anlægsmaskiner og vil have en varighed på ca. 10 måneder.

1.2.2 Videbæk Station

Kablet skal tilsluttes på nordsiden af Videbæk Station i eksisterende felt inden for stationsområdet. Der sker ikke yderligere arbejde på stationen i forbindelse med projektet.

1.3 Transporter i forbindelse med anlægsarbejdet

Der vil i forbindelse med anlæggelsen af ledningen forekomme transporter med tung trafik til og fra projektområdet. Transporterne vil ske fra offentlig vej, via de midlertidige adgangsveje og langs tracéet til arbejdsarealet. Ud over tung trafik med lastbiler og anlægsmaskiner, vil der i anlægsfasen være mand-skabstrafik i varebiler/personbiler, til og fra arbejdspladserne på tracéet. Den samlede trafikmængde forventes at være ca. 1.484 tunge transporter og ca. 300 personbiler. Transporterne vil finde sted langs hele projektet, i den fulde anlægsperiode og den enkelte lokation vil derfor ikke blive belastet af det samlede antal transporter.

1.4 Arealerhvervelse, overjordiske anlæg og servitutter

Kablet anlægges under terræn men vil blive ført over jorden for tilslutning på højspændingsstationerne og mindre dele af kabelanlægget vil synlige her. Herudover er de eneste synlige anlæg i landskabet efter anlæg af kabelanlægget tre linkbokse og seks fiberbrønde, samt markeringspæle med en højde på ca. 1 meter over terræn. Linkboksbrøndene kan ses over terræn i form af en betonbrøndring, som rækker ca. 30 cm over terræn. De placeres i levende hegn eller andre steder uden for landbrugsarealer af hensyn til landbrugsdriften. Fiberbrønde placeres i læhegn eller vejside og vil ligge i terræn med et cirka 40x80 cm aluminiumsdæksel, som giver tilgang til fiberbrønden.

Ledningstracéet er hovedsageligt placeret på private lodsejeres arealer og i mindre omfang i vejarealer, hvor ledningen placeres under gæsteprincippet. Alle berørte lodsejere kontaktes i forbindelse med ret-tighedserhvervelsen, som gennemføres med frivillige aftaler eller ekspropriation. Hvor kablet etableres med gravekasse eller i åben rørgrav på arealer ejet af private lodsejere, pålægges en standardservitut på 7 meter. Af servitутten fremgår de begrænsende restriktioner, som lodsejeren pålægges i servitутtbæltet, herunder at arealet ikke må bebygges eller beplantes med træer med dybtgående rødder. Hvor kablet etableres med styret underboring, pålægges en standardservitut på mellem 9 og 13 meter, som ikke må bebygges. Markarealerne kan fortsat anvendes til almindelig landbrugsmæssig drift efter etablering af ledningsanlægget. Servitутten skal beskytte anlægget og sikre Energinet adgang til at vedligeholde anlægget, herunder opspore og udbedre fejl.

2 Realisering og varighed

Anlægsarbejdet er planlagt til at vare ca. 12 måneder og forventes påbegyndt i august 2025, med henblik på idriftsættelse fra medio 2026. Der arbejdes ikke på hele strækningen i hele projektperioden, da anlægsarbejdet flytter sig løbende langs ledningstracéet. Anlægsarbejdets varighed lokalt, fra etablering af adgangsveje til kabelgraven er retableret er ca. 4 dage pr. løbende kilometer kabelanlæg. Ved underboringer vil arbejdsperioden være under 10 dage for alle underboringer, på nær HDD1 og HDD25. For HDD1 vil arbejdsperioden forventeligt være 2 - 4 uger og for HDD25 mere en 4 uger. Alle arbejder knyttet til projektet, udføres inden for normal arbejdstid, som er mandage til fredage mellem kl. 07-18.

3 Vurdering

SGAV har på baggrund af ansøgningsmaterialet vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig ind-virkning på miljøet, og derfor ikke kræver udarbejdelse af en miljøvurdering. Dette er uddybet og be-grundet nedenfor.

4 Vandforekomster

Projektets påvirkninger på alle direkte og indirekte berørte vandområder kan potentielt medføre tilstandsændringer eller forhindre målopfyldelse for det enkelte målsatte vandområde, jf. lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen.³

Ministeriet for Grøn Trepert har d. 20. december 2024 sendt udkast til genbesøg af vandplanområderne 2021-2027 (VP3.2) i høring, med frist for at indgive høringssvar d. 20. juni 2025. Det er forsat vandområdeplanerne 2021-2027 (VP3) som er gældende på området, men den nyeste viden fra genbesøget inddrages ligeledes i nærværende afgørelsen.

4.1 Aktiviteter som kan påvirke vandforekomster

Potentielle påvirkninger fra projektet, der direkte eller indirekte kan påvirke målsatte vandforekomster i eller nær projektområdet, omfatter den fysiske nedgravning af kablet, tørholdelse af boregruber og rørgrave, boremudder fra potentielle blow-out i forbindelse med de styrede underboringer, eventuelle grundvandssænkninger, samt anlægsarbejder og den efterfølgende drift på højspændingsstation Hering SV. Ikke alle anlægsaktiviteter kan medføre påvirkninger på alle vandforekomster. De potentielle påvirkninger, der er relevante for vurderingen af den enkelte vandforekomst, inddrages i relevante afsnit.

I driftsfasen er der tale om et nedgravet kabel, uden efterfølgende driftsaktiviteter og en uændret drift af de to højspændingsstationer. Der er derfor ikke risiko for, at projektet i den efter følgende driftsfase kan påvirke vandforekomster som projektet krydser.

4.1.1 Tørholdelse af boregruber og kabelgrave

Bygherre oplyser, at der i anlægsfasen kan forekomme behov for tørholdelse af boregruber og kabelgrav som følge af nedbør i anlægsperioden eller som følge af højtstående grundvand. Overfladevandet vil blive bortledt til samme grundvandsmagasin på nærliggende arealer efter aftale med lodsejer. Bygherre oplyser, at det inden bortledning sikres, at vandet bortledes til nedsivning i et punkt i terrænet minimum 25 meter fra recipienter og at hældningen er væk fra recipienter, samt at der ikke er risiko for, at overfladevandet løber overfladisk af til nærliggende vandforekomster eller beskyttet natur. Bygherre oplyser, at hvis det ikke er muligt at bortlede overfladevandet til nærliggende terræn, vil det blive bortledt til spildevandssystemet efter tilladelse fra den pågældende kommune. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at redegøre nærmere for de præcise udledningspunkter i terrænet og for eventuelle vandmængder som afhænger af grundvandsstand, konkret nedbørsforhold på anlægstidspunktet samt drændybden på den enkelte matrikel, men bygherre oplyser, at der er tale om en begrænset vandmængde. Det skyldes rørgravens dimensioner ca. 1,5 m x 2 m og at rørgravene kun står åben i få dage. Derudover indrettes boregruberne så de kan rumme den anvendte mængde boremudder inklusiv skybrudshændelser.

SGAV vurderer på baggrund af ovenstående, at tørholdelse af boregruber og rørgrave ikke direkte eller indirekte vil påvirke overfladevand i målsatte vandområder.

4.1.2 Boremudder og blow-out

Der er for alle underboringer risiko for blow-out (se afsnit 1.1.5.2 om blow-out). Energinet stiller krav til boreentreprenøren, så der kun anvendes additiver, og koncentrationer, som er dokumenteret uskadelige

³ BEK nr. 797 af 13/06/2023 vedr. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

for jord, grundvand og overfladevand i DHIs rapporter om boremudder⁴. Bygherre oplyser, at DHI-rapporternes vurderinger er gældende for indeværende projekt, idet vurderingerne er baseret på Baltic Pipe-projektet, hvor ledningens længde og diameter er betydeligt større end det ansøgte kabelanlæg.

Bygherre oplyser, at hvis produktbladet tilhørende det enkelte additiv er nyere end vurderet i DHI-rapporterne, vil det blive sikret, at koncentrationen af potentiel skadelige indholdsstoffer ikke er højere end den sammensætning, der er angivet i rapporterne, samt at der ikke er tilføjet nye komponenter med indholdsstoffer, som ikke er undersøgt deri. Det betyder, at hvis ingredienssammensætningen i det enkelte borevæskeprodukt er uændret i forhold til DHI-rapporterne, eller hvis ingredienssammensætningen af potentielt skadelige indholdsstoffer er lavere end vurderet i DHI-rapporterne, kan borevæskeproduktet fortsat anvendes. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at redegøre nærmere for hvilke borevæskeprodukter, der forventes anvendt i projektet, idet typen og mængden afhænger af lokale jordbundsforhold, som kortlægges ved geofysiske undersøgelser forud for underboringerne, af underboringens dimensioner (længde, diameter og dybde), samt af boreentreprenørens præferencer og erfaringer.

4.1.3 Installation og drift af kompenseringspole på Herning SV

Anlægsarbejdet på Herning SV omfatter gravearbejde i forbindelse med støbning af fundamentet til kompenseringspolen, hvor der graves ned til 2 m under terræn. Stationsområdet er ikke beliggende inden for områdeklassificering eller, område kortlagt som V1 eller V2-forurenet jord. SGAV vurderer derfor ikke, at der er risiko for, projektet vil påvirke vandområde i eller nær projektområdet.

I driftsfasen vil der ikke være aktiviteter som kan påvirke vandforekomster i området. Fundamentet støbes som impermeabelt kar som kan rumme al den olie som er i kompenseringspolen. Anlægget forsynes med en alarm, som registrerer fald i oliemængden på transformere, og hvis der er tilløb til olieudskillere, automatisk lukker mekanisk for systemet. I tilfælde af læk eller havari, vil olie fra spolen blive opsamlet i karet, så det ikke frigives til området. SGAV vurderer på denne baggrund, at projektet i driftsfasen ikke vil kunne påvirke målsatte vandforekomster.

4.2 Grundvand

Der vil ikke være behov for permanent grundvandssænkning i forbindelse med projektet, men det kan i anlægsfasen blive nødvendigt at bortlede højtstående grundvand til samme grundvandsmagasin på nærliggende arealer efter aftale med lodsejer og hhv. Rinkøbing-Skjern Kommune og Herning Kommune (se afsnit **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** om **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**).

Grundvandsmagasiner opdeles i tre typer; terrænnære, regionale og dybe. Alle grundvandsforekomster er målsat til god kvantitativ og god kemisk tilstand. Projektområdet krydser i alt 12 grundvandsforekomster, fordelt på 1 terrænnært, 7 regionale og 4 dybe grundvandsforekomster. Grundvandsforekomsternes ID og aktuelle tilstande fremgår af **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, mens tilstandene jf. de genbesøgte vandområdeplaner fremgår af Tabel 3.

Tabel 2 – oversigt over de grundvandsforekomster, som projektområdet krydser, og deres aktuelle tilstande jf. de gældende vandområdeplaner.

Grundvandsforekomst	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand
Terrænnær, DK108_dkmj_772_ps	God	God
Regional, DK104_dkmj_1020_ps	God	God
Regional, DK104_dkmj_1060_ps	God	God

⁴ Der henvises til rapporten "Risikovurdering af boremudderprodukter" fra 16. august 2021 samt den supplerende risikovurdering "Sammendrag af risikovurderingen af boremudderprodukter" fra 22. oktober 2021 – begge udarbejdet af Dansk Hydraulisk Institut (DHI) for Energinet.

Regional, DK108_dkmj_1_ks	God	God
Regional, DK108_dkmj_1000_ks	God	Ringe (Nikkel, Nitrat og Pesticider)
Regional, DK108_dkmj_1066_ps	God	God
Regional, DK108_dkmj_1067_ps	God	God
Regional, DK108_dkmj_1105_ks	God	Ringe (Nikkel)
Dyb, DK104_dkmj_1031_ps	God	God
Dyb, DK108_dkmj_1012_ps	God	God
Dyb, DK108_dkmj_1024_ps	God	God
Dyb, DK108_dkmj_1046_ps	God	God

Tabel 3 – oversigt over de grundvandsforekomster, som projektområdet krydser, og deres tilstande jf. de genbesøgte vand-områdeplaner.

Grundvandsforekomst	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand
Terrænnær, DK108_dkmj_772_ps	God	God
Regional, DK104_dkmj_1020_ps	God	God
Regional, DK104_dkmj_1060_ps	God	God
Regional, DK108_dkmj_1_ks	God	God
Regional, DK108_dkmj_1000_ks	God	Ringe (Nikkel, Nitrat og Pesticider)
Regional, DK108_dkmj_1066_ps	God	God
Regional, DK108_dkmj_1067_ps	God	God
Regional, DK108_dkmj_1105_ks	God	Ringe (Nikkel)
Dyb, DK104_dkmj_1031_ps	God	God
Dyb, DK108_dkmj_1012_ps	God	God
Dyb, DK108_dkmj_1024_ps	God	God
Dyb, DK108_dkmj_1046_ps	God	God

Der udføres underbøringsarbejder inden for alle de nævnte grundvandsforekomster. Alle danske dybe grundvandsforekomster er uden direkte kontakt til vandløb, søer eller potentielt grundvandsafhængige terrestriske økosystemer, og topkoterne er mindst 25 meter under terrænet. Derimod er terrænnært grundvand defineret som grundvandsforekomster, hvor mindst ét magasin har direkte kontakt til overfladen eller potentielt grundvandsafhængige terrestriske økosystemer, eller som grundvandsforekomster uden kontakt til overfladevandområder eller grundvandsafhængige terrestriske økosystemer, men med en topkote, der er mindre end 25 meter under terræn. Bygherre oplyser, at risikoen for at træffe et spændt magasin er lille, men der er dog mulighed for at komme ned til sandlagene, hvori grundvandet findes. Bygherre vurderer på baggrund af, at der kun anvendes additiver, som i DHI-rapporterne er vurderet uskadelige for grundvand, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandet, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Bygherre oplyser, at der ikke er behov for permanent grundvandssænkning og at midlertidig tørholdelse af både rørgrave og boregruber bortledes til samme grundvandsmagasin (gældende for boregruber som endnu ikke har været i kontakt med boremudder). Ved eventuel tørholdelse af rørgrave og boregruber er der tale om en begrænset vandmængde over en kortvarig periode på typisk én dag for rørgrave og op til 10 dage for boregruber ved hovedparten af projektets underbøringer, mens HDD1 har en varighed på mellem 2 og 4 uger og HDD25 har en varighed over 4 uger. Derudover oplyser bygherre, at projektet ikke udleder miljøfremmede stoffer (inkl. nikkel eller nitrat) samt, at der ikke vil blive anvendt additiver i underbøringerne som indeholder pesticider eller biocider. Bygherre oplyser, at boremudderet tætnes kontakthfladen mellem jordoverfladen i boregruben og det resterende boremudder med få centimeters tykkelse, hvormed boremudderet forhindres i at sive ned gennem jordlagene.

Bygherre vurderer, at de midlertidige grundvandssænkninger ikke vil medføre påvirkninger på områdets hydrologiske forhold. Det skyldes, at grundvandsforekomsternes samlede kvantitative tilstand ikke forringes, idet overfladevandet bortledes til samme grundvandsmagasin samt at tørholdelse af boregruber og rørgrave ikke medfører ændringer i grundvandsspejlet. Bygherre vurderer yderligere, at der ikke er risiko for oxidering af jordlag, da eventuelt grundvand i rørgravens dybde allerede forventes at være iltet som følge af naturligt varierende terrænnær grundvandsstand. Grundvandsspejlet ændres ikke og en eventuel tørholdelse af rørgrave til nærliggende arealer efter konkret nedbørsforhold på anlægstidspunktet vil være sammenlignelig med en større regnhændelse og dermed ikke medføre oxidering af jordlag.

Bygherre oplyser, at hvis der foretages midlertidige grundvandssænkninger i okker-kritiske områder, som krydses i området omkring Vorgod Å og Abild Å, hvor der er middel risiko for okkerudledning, vil vandet bortledes til nedsivning på de omliggende marker, hvor okkeren vil iltes og udfældes lokalt. Hvis det ikke er muligt at nedsive lokalt, vil midlertidige grundvandssænkninger i okker-kritiske områder bortledes til godkendt modtageanlæg. Der er dermed ikke risiko for, at projektet medfører påvirkninger fra okker. Derudover oplyser bygherre, at der ved risiko for dræneffekter placeres lerskotter i rørgraven for at undgå at stoffer flyttes væk fra den enkelte matrikel eller gennem grundvand. Bygherre vurderer derfor, at projektet ikke medfører dræneffekter på nærliggende naturområder eller påvirkning på områdets grundvandsstrømninger.

SGAV vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke hindrer målopfyldelse for eller medfører risiko for at forringe eksisterende grundvandstilstande hverken kvalitativt eller kvantitativt. Det begrundes i, at der i forbindelse med midlertidige grundvandssænkninger er tale om en begrænset mængde overfladevand som nedsives lokalt til det grundvandsmagasin, som det tilhører, hvorfor grundvandsforekomsternes samlede kvantitative tilstand ikke forringes. I de tilfælde, hvor det oppumpede vand skal bortskaffes til godkendt modtageanlæg, vil der være tale om så begrænsede mængder, at det ikke vil medføre en påvirkning på den kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne. Bygherre oplyser, at additiverne, som tilsættes bentonit ved udførelse af underboringer, ikke vil nedsive til grundvandet ved boregruberne, idet jordmatricen omkring boregruberne efterlades mættet med boremudder i få centimeters tykkelse og dermed hindrer nedsivning dertil. Da anlægsarbejdet ikke er i berøring med hverken de regionale eller de dybe grundvandsforekomster, er det SGAVs vurdering, at projektet ikke vil medføre ændring af grundvandsforekomsternes samlede kvalitative tilstand. Derudover kan påvirkninger fra dræneffekter på områdets grundvandsstrømninger udelukkes, da der anvendes lerskotter på de dele af tracéet, hvor der ved risiko for at der kan opstå dræneffekter.

4.3 Målsatte vandløb

Den potentielle påvirkning af de målsatte vandløb afhænger af om vandløbet berøres direkte eller indirekte. For de vandløb, som underbores, er der risiko for blow-out (se afsnit 1.2.5.2 **Fejl! Henviskningskilde ikke fundet.** om blow-out) og dermed en direkte påvirkning. Hvis blow-out sker i forbindelse med en vandløbsunderboring, vil spredning af boremudder fra udledningsstedet afhænge af mængden af frigivet boremudder samt af vandløbets dimension og strømforhold. Er vandløbet lille og strømhastigheden i vandløbet lav, falder boremudderen til bunds og kan opsamles, hvorimod boremudderen ved stærkere strøm vil blive fortyndet i vandfasen og ført til nedstrøms arealer, hvorved oprensningssmulighederne reduceres. Se nedenstående afsnit for nærmere beskrivelse og vurdering af potentielle påvirkninger fra projektet på det enkelte vandløb, herunder ved blow-out.

4.3.1 Direkte berørte målsatte vandløb

Projektet krydser 3 vandløb, som er omfattet af gældende vandområdeplaner og dermed målsat til at have god økologisk og god kemisk tilstand. Den aktuelle økologiske og kemiske tilstand fremgår af Tabel

4, mens tilstande jf. de genbesøgte vandområdeplaner frem går af Tabel 5. Alle 3 vandløb har hydrologisk forbindelse til Natura 2000-området N68 Skjern Å (se afsnit 5 om Væsentlighedsvurdering af Natura 2000-områder).

Tabel 4 – oversigt over målsatte vandløb, som krydses, med angivelse af kvalitetselementernes tilstand for det enkelte vandløb tilstande jf. de gældende vandområdeplaner. NSS står for nationalt specifikke stoffer.

Navn (vandløbs ID)	Planter	Alger	Smådyr	Fisk	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand
Abild Å (ID 010471)	God	Høj	Høj	Høj	Ukendt	God	Ukendt
Vorgod Å (ID 010473)	Ukendt	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Høj	Ukendt
Mølbæk (ID 05963)	Høj	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt

Tabel 5 – oversigt over målsatte vandløb, som krydses, med angivelse af kvalitetselementernes tilstand for det enkelte vandløb tilstande jf. de genbesøgte vandområdeplaner.

Navn (vandløbs ID)	Planter	Alger	Smådyr	Fisk	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand
Abild Å (ID 010471)	God	Høj	Høj	Høj	Ikke-god	Moderat	God
Vorgod Å (ID 010473)	Ukendt	Ukendt	Høj	Ukendt	Ikke-god	Moderat	God
Mølbæk (ID 05963)	Høj	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ikke-god	Moderat	God

Bygherre oplyser, at underboringen af Vorgod Å og Abild Å og underboringen af Mølbæk starter og slutter således at vandløbsbrinken og 2 meter bræmmen langs vandløbene ikke beskadiges samt føres minimum 1 meter under såvel den regulativmæssige og faktiske vandløbsbund (minimum 1 meter under den faktiske vandløbsbund for vandløb uden regulativ). Bygherre vurderer derfor, at hverken anlægs- eller driftsfasen vil påvirke den økologiske tilstand af de enkelte vandløb eller vandområdet negativt.

Abild Å og Vorgod Å krydses ved HDD 25. Grundet de geologiske forhold omkring vandløbene, vil boringen blive ført i en dybde af ca. 15 m under terræn. Det skyldes et jordlag bestående af gytje som ligger umiddelbart under vandløbene, hvilket gør det nødvendigt at bore dybere end normalt. Boringens dybde betyder at afstanden mellem vandløbsbunden og boreskakten er betydeligt større end normalt for en boring af tilsvarende dimensioner. Risikoen for et blow-out i forbindelse med underboringen vurderes som følge heraf derfor at være minimal.

4.3.1.1 Abild Å

Abild Å er registreret som værende et naturligt vandløb. Kvalitetselementernes tilstand fremgår af Tabel 4 og 5. Vandløbet ligger som en del af et større beskyttet engområde. Abild Å er et tilløb til Vorgod Å og senere Skjern Å, og er en del af hovedvandoplandet Ringkøbing Fjord. Ved besigtigelse i februar 2024 vurderes åen at være ca. 5-6 m bred og med plejede engarealer til begge sider. Ringkøbing Skjern Kommune oplyser en vandføring på 1020 l/s som årsmiddel og sommermiddel på 750 l/s. Underboringen er beliggende i et okkerklassificeret område (klasse II) med middel risiko for okkerudledning.

4.3.1.2 Vorgod Å

Vorgod Å er registreret som værende et naturligt vandløb. Kvalitetselementerne fremgår af Tabel 4 og 5. Vandløbet ligger som en del af et større beskyttet engområde og er et tilløb til Skjern Å, og er en del af hovedvandoplandet Ringkøbing Fjord. Ved besigtigelse i februar 2024 vurderes åen at være ca. 7-8

m bred om med plejet engareal til begge sider. Ringkøbing Skjern Kommune oplyser en vandføring på 1750 l/s som årsmiddel og sommermiddel på 1000 l/s. Underboringen er beliggende i et okkerklassificeret område (klasse II) med middel risiko for okkerudledning.

4.3.1.3 Mølbæk

Mølbæk er registreret som værende et naturligt vandløb. Kvalitetselementerne fremgår af Tabel 4 og 5. Vandløbet et tilløb til Rind Å og herfra videre til Skjern Å, og er en del af hovedvandoplandet Ringkøbing Fjord. Mølbæk fremstod ved bygherres besigtigelser dels som udtørret og dels med meget lav vandføring.

4.3.1.4 Vurdering af direkte berørte vandløb

Der er i driftsfasen ikke aktiviteter som kan påvirke målsatte vandløb, ligesom der grundet afstanden ikke er risiko for, at anlægsarbejdet på de to højspændingsstationer påvirker vandløbene. En påvirkning af vandløbene kan derfor alene ske som følge af et blow-out i forbindelse med HDD 25 og HDD 6 som krydser Mølbæk.

Da HDD25 som følge af de geologiske forhold lægges dybere end hvad der er normalt for denne type borer, og afstanden mellem boreskanten og vandløbsbunden er større end normalt, vurderer SGAV at risikoen for et blowout er minimal. Bygherre oplyser, at hvis et blow-out alligevel skulle ske, vil ca. 90% det frigivne boremudder kunne opsamles umiddelbart omkring krydsningsstedet. De resterende 10% vil blive fortyndet i vandfasen og sedimentere på vandløbsstrækninger med lav vandhastighed.

I forbindelse med HDD 6 vil størstedelen boremudderet fra et evt. blow-out kunne opsamles umiddelbart omkring udsivningsstedet. På grund af den lave vandføring, vil boremudderet kun i ringe grad blive fortyndet i vandfasen, men i stedet ligge sig på vandløbsbunden umiddelbart omkring udsivningsstedet. Bygherre oplyser, at der er gode adgangsforhold til området der underbores, hvorfor boremudderet hurtigt vil kunne inddæmmes og opsamles.

SGAV vurderer, at på baggrund af den minimale risiko for et blow-out; at fordi størstedelen af boremudderet fra et eventuelt blow-out kan opsamles umiddelbart nært krydsningsstedet, samt at de rester som ikke kan opsamles i forbindelse med et blow-out under HDD 25 vil blive fortyndet i vandfasen og sedimentere spredt over et stort område, at der ikke er risiko for, at projektet medføre en ændring i tilstandsklassen for de to vandløbs kvalitetselementer eller være til hinder for målopfyldelse for disse.

4.3.2 Indirekte berørte målsatte vandløb

Der er hydrologisk forbindelse mellem projektet og de øvrige dele af Abild Å og Vorgod Å, samt Skjern Å, som derfor kan blive påvirket ved et blow-out i forbindelse med underboringen af de to vandløb. De indirekte berørte vandløb fremgår af tabel 6 og tabel 7.

Tabel 6 – oversigt over målsatte vandløb som ikke krydses, men hvor der er hydrologisk forbindelse til projektet, med angivelse af kvalitetselementernes tilstand for det enkelte vandløb jf. de gældende vandområdeplaner. NSS står for nationalt specifikke stoffer.

Navn (vandløbs ID)	Planter	Alger	Smådyr	Fisk	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand
Vorgod Å (ID 08655_b)	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Vorgod Å (ID 010465)	Høj	Høj	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Vorgod Å (ID 09023)	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ukendt	God	Ukendt
Vorgod Å	Høj	Høj	Høj	God	Ukendt	God	Ukendt

(ID o10546)							
Vorgod Å (ID o9020)	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Vorgod Å (ID o10543b)	Høj	Høj	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Skjern Å (ID o10543d)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ikke- god	Moderat	Ikke-god
Skjern Å (ID o10543c_c)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt
Skjern Å (ID o10543c_b)	God	Høj	Høj	Moderat	Ukendt	Moderat	Ukendt
Skjern Å (ID o10543c_a)	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt
Rind Å (øvre del) (ID c9902)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Rind Å (ID o8658)	Høj	Ukendt	God	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Rind Å (ID o10469)	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Rind Å (ID o8644)	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Rind Å (ID o1464)	Høj	Høj	Høj	God	Ukendt	Høj	Ukendt
Rind Å (ID o10543a)	Høj	Høj	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Skjern Å (ID o10543f)	God	Ukendt	Høj	Høj	Ukendt	God	Ukendt
Skjern Å m. Kildebæk ved Tarp (ID c00145)	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	God	Høj	God

Tabel 7 – oversigt over målsatte vandløb som ikke krydses, men hvor der er hydrologisk forbindelse til projektet, med angivelse af kvalitetselementernes tilstand for det enkelte vandløb jf. de genbesøgte vandområdeplaner.

Navn (vandløbs ID)	Planter	Alger	Smådyr	Fisk	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand
Vorgod Å (ID o8655_b)	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Vorgod Å (ID o10465)	Høj	Høj	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Vorgod Å (ID o9023)	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ukendt	God	Ukendt
Vorgod Å (ID o10546)	Høj	Høj	Høj	God	Ukendt	God	Ukendt
Vorgod Å (ID o9020)	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt
Vorgod Å (ID o10543b)	Høj	Høj	Høj	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt

Skjern Å (ID o10543d)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ikke-god	Moderat	Ikke-god
Skjern Å (ID o10543c_c)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt
Skjern Å (ID o10543c_b)	God	Høj	Høj	Moderat	Ukendt	Moderat	Ukendt
Skjern Å (ID o10543c_a)	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt
Rind Å (øvre del) (ID c9902)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ikke-god	Moderat	Ikke-god
Rind Å (ID o8658)	Høj	Ukendt	God	Høj	Ikke-god	Moderat	God
Rind Å (ID o10469)	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ikke-god	Moderat	God
Rind Å (ID o8644)	Høj	Ukendt	God	Høj	Ikke-god	Moderat	God
Rind Å (ID o1464)	Høj	Høj	Høj	God	Ikke-god	Moderat	God
Rind Å (ID o10543a)	God	Høj	Høj	God	Ikke-god	Moderat	God
Skjern Å (ID o10543f)	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Ikke-god	Moderat	God
Skjern Å m. Kildebæk ved Tarp (ID c00145)	God	Ukendt	Høj	Høj	Ikke-god	Moderat	God

Bygherre oplyser, at der i tilfælde af et blow-out i forbindelse med underboring af Vorgod Å og Abild Å, vil blive frigivet en begrænset mængde boremudder til vandmiljøet. Det boremudder som ikke kan inddæmmes og opsamles, vil blive fortyndet i vandfasen og sedimentere nedstrøms fra projektets krydsning af Vorgod Å og Abild Å på strækninger med lav strømhastighed. Da eventuelle rester føres med strømmen vil der ikke være risiko for spredning af boremudder op i de tilløbende vandløb. På baggrund af den minimale risiko for et blow-out, den begrænsede mængde boremudder som ved et blow-out vil blive frigivet til vandmiljøet, samt afstanden fra et potentielt blow-out og til de indirekte berørte målsatte vandløb, vurderer SGAV, at projektet ikke vil være til hinder for målopfyldelsen for de i tabellen nævnte vandløb.

Bygherre oplyser, at der i tilfælde af et blow-out i forbindelse med underboring af Mølbæk, kan blive frigivet en meget begrænset mængde boremudder til vandmiljøet. Da det frigivne boremudder som følge af strømforholdene kan opsamles umiddelbart omkring udsivningen, vil ikke være risiko for spredning af boremudder til de nedstrøms beliggende vandløb. På baggrund af den lave vandføring, den begrænsede mængde boremudder som ved et blow-out vil blive frigivet til vandmiljøet, samt afstanden fra et potentielt blow-out og til de indirekte berørte målsatte vandløb, vurderer SGAV, at projektet ikke vil være til hinder for målopfyldelsen for de i tabellen nævnte vandløb.

På det foreliggende grundlag er det SGAVs vurdering, at et potentielt blow-out i forbindelse med underboring af Vorgod Å og Abild Å ikke vil medføre en ændring i tilstandsklassen for det enkelte vandløbs kvalitetselementer eller hindre målopfyldelse.

SGAV vurderer ikke at der vil ske påvirkning af Mølbæk ved gennemgravning med baggrund i bygherres oplysninger om at det fremstår udtørret og ikke længere funktionelt.

4.4 Målsatte søer

Nærmeste målsatte sø med hydrologisk forbindelse er Kul Sø, Trolldhede (ID 601) som ligger ca. 11,3 km syd for projektet. Der er hydrologisk forbindelse mellem Kul Sø, Trolldhede og projektet via Vorgod Å. Ud over Kul Sø, er der en række søer i området omkring udløbet af Skjern Å, som har hydrologisk forbindelse til projektområdet via Vorgod Å og Skjern Å. Afstanden mellem projektet og disse søer er ca. 22 til 28 km. Søerne er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand, mens de aktuelle tilstandsvurderinger og vurdering jf. de genbesøgte vandplaner fremgår af henholdsvis Tabel 8 og 9, og Tabel 10 og 11.

Tabel 8 – oversigt over målsatte søer, som påvirkes direkte eller indirekte med angivelse af kvalitetselementernes tilstand jf. de gældende vandområdeplaner. NSS står for nationalt specifikke stoffer.

Navn (ID)	Anden akvatisk flora	Alger	Bunddyr	Fisk	Vandets klarhed	iltindhold	Fosforindhold	Kvælstofindhold	NSS	Samlet tilstand	Kemisk tilstand
Kul Sø, Trolldhede (ID 601)	Høj	God	Ukendt	Høj	Høj	God	Høj	Ikke-god	Ikke-god	Moderat	Ikke-god
Hestholm Sø (ID 599)	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	Ikke-god	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Moderat	God

Tabel 9 – oversigt over målsatte søer, som påvirkes direkte eller indirekte med angivelse af kvalitetselementernes tilstand jf. de genbesøgte vandområdeplaner.

Navn (ID)	Anden akvatisk flora	Alger	Bunddyr	Fisk	Vandets klarhed	iltindhold	Fosforindhold	Kvælstofindhold	NSS	Samlet tilstand	Kemisk tilstand
Kul Sø, Trolldhede (ID 601)	Høj	God	Ukendt	Høj	Høj	God	Høj	Ikke-god	Ikke-god	Moderat	Ikke-god

Tabel 10 - oversigt over målsatte søer, som påvirkes direkte eller indirekte med angivelse af kvalitetselementernes tilstand jf. de gældende vandområdeplaner.

Navn (ID)	Planter	Bentiske alger	Alger	Bunddyr	Fisk	Vandets klarhed	Iltindhold	Fosforindhold	Kvælstofindhold	NSS	Samlet tilstand	Kemisk tilstand
Florig Sø (ID 1806)	Ukendt	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Målt EA	Ukendt	Høj	Ukendt
Voikjær Sø (ID 1809)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Albæk Sø (ID 1807)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Laxegaard Sø Øst (ID 1808)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Laxegaard Sø Vest (ID 1811)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Skænken Lil-lesø (ID 620)	God	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	God	Ukendt	God	Ukendt
Skænken Sø (ID 621)	God	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Modérat	Ukendt
Kærn Sø (ID 647)	Høj	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	God	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Modérat	Ukendt

Sø syd for Østerholm (ID 627)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ikke-god	God	Høj	God	Ukendt	Moderat	Ukendt
Vester Hesholm Sø (ID 644)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt
Amholm Sø Øst (ID 1812)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Amholm Sø Syd (ID 1802)	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ikke-god	Ukendt	Moderat	Ukendt
Amholm Sø Vest (ID 36389)	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Målt EA	Ukendt	Høj	Ukendt
Vestereng (ID 645)	God	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Høj	Ukendt	God	Ukendt
Sø v. Lønborg Gård (ID 630)	Moderat	Ukendt	Dårlig	Ukendt	Ukendt	Ikke-god	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Dårlig	Ukendt

Tabel 11 – oversigt over målsatte søer, som påvirkes direkte eller indirekte med angivelse af kvalitetselementernes tilstand jf. de genbesøgte vandområdeplaner.

Navn (ID)	Planter	Bentiske alger	Alger	Bunddyr	Fisk	Vandets klarhed	Iltindhold	Fosforindhold	Kvælstofindhold	NSS	Samlet tilstand	Kemisk tilstand
-----------	---------	----------------	-------	---------	------	-----------------	------------	---------------	-----------------	-----	-----------------	-----------------

Florig Sø (ID 1806)	Ukendt	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Målt, men ikke anvendt	Ukendt	Høj	Ukendt
Vohjær Sø (ID 1809)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Albæk Sø (ID 1807)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Laxegaard Sø Øst (ID 1808)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Laxegaard Sø Vest (ID 1811)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Skænken Lil-lesø (ID 620)	God	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	God	Ukendt	God	Ukendt
Skænken Sø (ID 621)	God	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Mode-rat	Ukendt
Kærn Sø (ID 647)	Høj	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	God	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Mode-rat	Ukendt
Hestholm Sø (ID 599)	God		Mode-rat			Ikke-god	God	Ikke-god	Ikke-god	God	Mode-rat	Ikke-god
Sø syd for Østerholm (ID 627)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ikke-god	God	Høj	God	Ukendt	Mode-rat	Ukendt

Vester Hesholm Sø (ID 644)	God	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt
Amholm Sø Øst (ID 1812)	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Ukendt
Amholm Sø Syd (ID 1802)	Ukendt	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Ikke-god	Ukendt	Moderat	Ukendt
Amholm Sø Vest (ID 36389)	Høj	Ukendt	Høj	Ukendt	Ukendt	Ukendt	Høj	Høj	Målt, men ikke anvendt	Ukendt	Høj	Ukendt
Vestereng (ID 645)	God	Ukendt	God	Ukendt	Ukendt	Ukendt	God	Høj	Høj	Ukendt	God	Ukendt
Sø v. Lønborg Gård (ID 630)	Moderat	Ukendt	Dårlig	Ukendt	Ukendt	Ikke-god	God	Ikke-god	Ikke-god	Ukendt	Dårlig	Ukendt

Bygherre oplyser, at ca. 90 % af boremudderet fra et potentielt blow-out i forbindelse med underboring af Vorgod Å og Abild Å kan opsamles. Det boremudder som ikke kan opsamles blive ført med strømmen og fortyndet i vandfasen og sedimenteres i områder med lav strømhastighed før det når søerne. På baggrund af anlægsarbejdets karakter, herunder at projektet ikke medfører udledninger eller emissioner af miljøfremmede stoffer; at risikoen for et blow-out vurderes at være minimal; samt at afstanden mellem underboringen og søerne er mindst 11 km, hvorved størstedelen af frigivet boremudder fra et eventuelt blow-out vil sedimenteres på vandløbsstrækninger før det nå søerne, vurderer SGAV, at der ikke er risiko for, at projektet påvirker Kul Sø, Troldhede eller de øvrige søer i området omkring udløbet af Skjern Å, herunder hverken forringer den aktuelle tilstand eller hindrer opfyldelse af fastlagte miljømål.

4.5 Målsatte kystvande

Det nærmest målsatte kystvand med forbindelse til projektområdet er Ringkøbing Fjord (ID 132), som projektet har hydrologisk forbindelse til Vorgod Å og Skjern Å i en afstand af ca. 42 km. Ringkøbing Fjord er omfattet af gældende vandområdeplan og dermed målsat til at have godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand. Tilstanden for de enkelte kvalitetselementer jf. de gældende og de genbesøgte vandplaner fremgår af henholdsvis Tabel 12 og Tabel 13.

Tabel 12 – oversigt over kvalitetselementernes tilstand for kystvandet Ringkøbing Fjord jf. de gældende vandområdeplaner. NSS står for nationalt specifikke stoffer.

Navn (vandløbs ID)	Planter	Plankton	Smådyr	Klarhed	Iltforhold	NSS	Samlet økologisktilstand	Kemisk tilstand
Ringkøbing Fjord (ID 132)	Ringe	Ringe	Maksimalt	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Godt	Ringe	Ikke-god

Tabel 13 – oversigt over kvalitetselementernes tilstand for kystvandet Ringkøbing Fjord jf. de genbesøgte vandområdeplaner.

Navn (vandløbs ID)	Planter	Plankton	Smådyr	Klarhed	Iltforhold	NSS	Samlet økologisktilstand	Kemisk tilstand
Ringkøbing Fjord (ID 132)	Ringe	Ringe	Maksimalt	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke-godt	Ringe	Ikke-god

Bygherre oplyser, at ca. 90% af boremudderet fra et potentielt blow-out i forbindelse med vandløbsunderboringerne kan opsamles. Det boremudder som ikke kan opsamles omkring krydsningsstedet vil blive ført med strømmen og fortyndet i vandfasen og sedimenteres på vandløbsstrækninger med lav strømhastighed før det når kystvandet. Som det fremgår af afsnit 4.4 vil størstedelen af de rester af boremudderet fra et evt. blow-out som ikke kan opsamles blive fortyndet i vandfasen og sedimentere på vandløbsstrækninger med lav vandhastighed, allerede før det når de nedre dele af åsystemet og dermed også før det når kystvandet.

På baggrund af anlægsarbejdets karakter, herunder den minimale risiko for et blow-out i forbindelse med HDD 25; at projektet ikke medfører udledninger eller emissioner af miljøfremmede stoffer (inkl. bly, kviksølv og BDE, sum), samt afstanden til kystvandet Ringkøbing Fjord, vurderer SGAV, at projektet ikke vil påvirke hverken den kemiske tilstand eller den økologiske tilstand for Ringkøbing Fjord, herunder hverken forringe den aktuelle tilstand eller hindre opfyldelse af fastlagte miljømål.

4.6 Havstrategi

Som det fremgår i afsnit 4.5 vurderer SGAV, at der ikke er risiko for, at projektet påvirker Ringkøbing Fjord som er det nærmeste kystvand. Samme vurdering gælder for øvrige kystvande, som alle er længere fra projektområdet og uden hydrologisk forbindelse til hertil. På det foreliggende grundlag er det derfor SGAVs vurdering, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen medfører væsentlig negative påvirkninger på den enkelte deskriptor i havstrategien og dermed heller ikke forhindrer god miljøtilstand i havets økosystemer, jf. lov om havstrategi.

4.7 Samlet vurdering

SGAV vurderer på baggrund af ovenstående afsnit om målsatte vandforekomster, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil medføre påvirkninger, der kan forringe den aktuelle tilstand eller forhindre mål opfyldelse for de berørte målsatte vandforekomster, jf. lov om vandplanlægning.

5 Væsentlighedsvurdering af Natura 2000

For dette projekt er det nærmeste Natura 2000-område N68 (Skjern Å) beliggende ca. 11km syd for projektområdet. N68 rummer et habitatområde (Habitatområde nr. 61) og et fuglebeskyttelsesområde

(Fuglebeskyttelsesområde nr. 118). Habitatområder har til formål at beskytte og genoprette en gunstig bevaringsstatus for bestemte naturtyper og arter af dyr og planter, mens fuglebeskyttelsesområderne har til formål at beskytte bestemte fuglearter, der eksempelvis er følsomme over for ændringer af levesteder. For hvert habitatområde gælder et udpegningsgrundlag, som rummer væsentlige forekomster af arter og naturtyper, mens udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder alene indeholder fugle, der er omfattet af naturdirektiverne.

Der er hydrologisk forbindelse fra projektområdet til Natura 2000-området via Vorgod Å og Skjern Å. En potentiel påvirkning fra kabelanlægget på Natura 2000-området vil alene kunne ske i tilfælde af et blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å. Grundet de geologiske forhold omkring Vorgod Å og Abild Å lægges underboringen dybere end normalt ved tilsvarende borer, hvorfor risikoen for et blow-out vurderes at være minimal. Kabelanlæggets øvrige anlægsaktiviteter vil grundet afstanden mellem projektområdet og Natura 2000-området, samt, at påvirkningen fra anlægsarbejdet er meget lokal og af midlertidig karakter, ikke påvirke området.

Der vil i driftsfasen hverken være aktiviteter eller emissioner fra ledningsanlægget, som kan påvirke habitatnaturtyperne og arterne på udpegningsgrundlagene, hvorfor det i det følgende alene er mulige påvirkninger som følge af anlægsfasen, som vurderes.

Alt arbejde i forbindelse med stationsanlæggene, installation af kompenseringsspole og tilslutning af kablet på højspændingsstation Herning SV og tilslutning til højspændingsstation Videbæk, foregår indenfor stationsområderne. Afstanden mellem stationerne henholdsvis ca. 13,2 km og ca. 12,8 km. Påvirkningen fra anlægsarbejdet er af meget lokal karakter. I den efterfølgende driftsfase vil der ikke være ændringer i arealanvendelsen, eller ændrede driftsforhold i forhold til den eksisterende drift. SGAV vurderer derfor, at arbejdet på de to højspændingsstationer ikke vil påvirke naturtyper eller arter på udpegningsgrundet, eller være til hinder for at opnå bevaringsmålsætningen.

5.1 N68 (Skjern Å)

N68 indeholder habitatområdet H61 (Skjern Å) beliggende ca. 11,1 km syd for projektområdet og F118 (Skjern Å) beliggende ca. 17 km syd for projektområdet. Udpegningsgrundlaget for H61 inkluderer 16 naturtyper og 8 arter (Tabel 14), mens udpegningsgrundlaget for F118 inkluderer 14 fugle (Tabel 15).

Tabel 14 – udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde H61. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret art eller naturtype.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Vandranke (1831)	Grøn kølleguldsmed (1037)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
Arter:	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Odde (1355)	Damflagermus (1318)

Tabel 15 - udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F118. Ynglefugle (Y) og trækfugle (T).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 118		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (T)
	Sangsvane (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Fjordterne (Y)	Blåhals (Y)

Der er for hvert Natura 2000-område opstillet en række bevaringsmålsætninger. Målsætningerne er opdelt i overordnede målsætninger, som angiver det overordnede og langsigtede mål for, hvordan området skal udvikle sig for såvel at sikre det konkrete områdes integritet, og for at bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter; og konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for udvikling i areal og tilstand for naturtyper og arters levesteder.

Generelt gælder det, at målsætningerne rækker ud over den enkelte planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold, og som desuden afspejler en afvejning af eventuelt modstridende naturinteresser.

Af Natura 2000-planen for N68 fremgår det at målsætningerne er følgende:

Overordnet målsætning

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er, at hovedløbet af Skjern Å, samt tilløbene og den store Skjern ådal er et karakteristisk landskabselement i området. Ådalen understøtter et sammenhængende bælte af lysåbne naturtyper og skovnatur langs den slyngede å. Naturtyperne i ådalen sikres og samtidig sikres levestederne for de tilknyttede arter grøn køllegrønsmed, odde, laks, bæklampret og damflagermus.

De biogeografisk store arealer med levesteder for ynglefuglen plettet rørvagtel sikres og søges øget, hvis det er muligt og den lokalt store bestand af blåhals sikres i området. Området huser i træktiden internationalt betydende forekomster af sangsvane, kortnæbbet gås og bramgås. Uforstyrrede raste- og fourageringsområderne primært i det nedre dele af område i Vesterenge og ved Hestholm Sø sikres på bedste vis.

De biogeografisk store arealer med vandløb med vandplanter (3260), surt overdrev (6230), hængesæk (7140) og elle- og askeskov (91E0) samt naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus som våd hede (4010), tør hede (4030) tidvis våd eng (6410), rigkær (7230) og skovbevokset tørvemose (91D0) sikres og søges om muligt øget, og der skabes så vidt muligt sammenhæng mellem forekomsterne.

Områdets søer i stærkt ugunstig bevaringsstatus på biografisk niveau, herunder naturtyperne søbred med småurter (3130), kransnålalge-sø (3140), næringsrig sø (3150) og brunvandet sø (3160) sikres en veludviklet undervandsvegetation og fauna.

Hvor der forekommer yngre tilgroninger af værdifulde rigkær (7230) eller hængesække (7140) prioriteres de lysåbne naturtyper højere end naturtyperne skovbevokset tørvemose (91D0) eller elle- og askeskov (91E0). Gamle og/eller veludviklede naturlige bevoksninger med skovbevokset tørvemose (91D0) eller elle- og askeskov (91E0) bevares.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

Konkrete målsætninger

I området skal der være mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, hvis de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 175 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 50 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende vådbund og ca. 124 ha som naturtyper knyttet til overvejende tørbund.

- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 24 ha vådbundsnaturtyper og mindst 85 ha tørbundsnaturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 17 ha.
- For de skovbevoksede naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.

Arter

- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Ynglefugle

- Tilstanden og det samlede areal af de kolonirugende fugles kortlagte levesteder må ikke være i tilbagegang, og mindst 75% af arealet skal være i fremgang mod eller fastholdes i tilstandsklasse I-II.

Trækfugle

- For trækfugle, der kan optræde med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, skal deres raste- og overnatningsområder sikres eller være i fremgang, så området også fremadrettet kan huse en bestand af international betydning.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For søer over 5 ha og vandløb henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne

5.1.1 Påvirkning af udpegningsgrundlaget for H61 (Skjern Å)

En potentiel påvirkning af naturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget for N68, vil alene kunne ske som følge af et blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å. Som nævnt, vurderes risikoen for et blow-out at være minimal, som følge af de geologiske forhold omkring krydsningsstedet. I tilfælde af et blow-out skulle forekomme i forbindelse med underboringen, vil boremudder blive frigivet til vandmiljøet. Energinet udarbejder forud for arbejdet en beredskabsplan for håndtering af blow-out. Bygherre oplyser, at ca. 90 % af boremudderet fra et potentielt blow-out i forbindelse med vandløbsunderboringerne erfaringsmæssigt kan opsamles. De resterende 10 % som ikke kan inddæmme og opsamles, vil blive fortyndet i vandfasen og sedimentere nedstrøms fra projektets krydsning af Vorgod Å og Abild Å på strækninger med lav vandhastighed.

5.1.1.1 Påvirkning af habitatnaturtyper

Der er ikke direkte forbindelse mellem projektområdet og H61, men der er dog hydrologisk forbindelse mellem projektområdet og H61 via Vorgod Å og Skjern Å. En påvirkning af naturtyperne på udpegningsgrundlaget vil derfor alene kunne ske som følge af et blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å. Af de 16 habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget, vil et blow-out potentielt kunne påvirke våde naturtyper på udpegningsgrundlaget herunder, søbred med småurter (3130), kransnålsø (3140), næringsrig sø (3150) og vandløb (3260) som er en prioriteret naturtype på udpegningsgrundlaget. På baggrund af anlægsarbejdets karakter, herunder, at projektet ikke medfører udledninger eller emissioner af miljøfremmede stoffer og at afstanden mellem habitatområdet og projektet er ca. 11 km, vurderer bygherre, at projektet ikke kan påvirke de terrestriske naturtyper i habitatområdet.

Underboringen under Vorgod Å og Abild Å vil som følge af de geologiske forhold være dybere end normalt, hvorved afstanden mellem boringen til den faktiske vandløbsbund øges. Sammenholdt med de geologiske forhold, hvor der mellem sandlagene hvor boringen udføres og vandløbsbunden findes et jordlag bestående af gytje, vurderes risikoen for et blow-out at være minimal.

I tilfælde af et blow-out alligevel finder sted vil størstedelen af boremudderet kunne inddæmme og opsamles omkring krydsningsstedet jf. Energinets beredskabsplan. Den rest som ikke kan opsamles vil blive kraftigt fortyndet i vandfasen. Som følge af vandløbet forløb og afstanden mellem krydsningsstedet og H61, vil størstedelen af det frigivne boremudder, som frigives i forbindelse med oprydningsarbejdet, sedimentere på vandløbsstrækninger med lav vandhastighed før det når naturtyperne i H61, hvorfor det kan udelukkes at disse påvirkes.

På baggrund af den reducerede risiko for et blow-out i forbindelse med underboringen af Abild Å og Vorgod Å, grundet de tekniske og geologiske forhold omkring underboringen, samt den begrænsede mængde af boremudder fra et potentielt blow-out, som efter oprydningen frigives til vandmiljøet, sammenholdt med afstanden mellem krydsningsstedet og H61, hvor størstedelen af det frigivne boremudder

sedimenterer før det når til habitatområdet, vurderer SGAV, at det kan udelukkes at habitatområdets naturtyper påvirkes. Projektet vil derfor ikke være til hinder for opfyldelse af bevaringsmålsætningerne omkring terrestrisk habitatur, ferskvandsnatur eller søer i Natura 2000-planen for N68.

5.1.1.2 Påvirkning af habitatarter

Som i tilfældet med habitatnaturtyper vil en potentiel påvirkning habitatarterne alene kunne ske som følge af et blow-out i forbindelse med underboringer af Vorgod Å og Abild Å. Som nævnt i afsnit 5.1.1.1 vurderes risikoen for et blow-out at være minimal, som følges af de geologiske og tekniske forhold omkring boringen. Af de 8 habitatarter på udpegningsgrundlaget kan projektet potentielt påvirke 7 arter, herunder vandranke (1831), grøn kølleghedsmed (1037), bæklampret (1096), flodlampret (1099), havlampret (1095), laks (1106) og odder (1355), mens damflagermus (1318) som udpegningsart ikke vil blive påvirket, da afstanden mellem projektet og H61 er på mere end 11 km og projektet kun indeholder aktiviteter som har en meget lokal potentiel påvirkning i forhold til flagermus. Den eventuelle påvirkning på damflagermus i forhold til status som bilag IV-art behandles sammen med de øvrige danske flagermusarter jf. habitatdirektivet i afsnit 6.1.

5.1.1.2.1 Vandranke (1831)

Arten er udbredt i den nederste del af Skjern Å og de omkringliggende søer. Vandranke vokser i langsomt flydende og i småsøer med stillestående, rent og næringsfattigt vand. Arten kan alene påvirkes som følge af et potentielt blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å, hvorved der kan frigives rester af boremudder og bundsediment. På baggrund af den begrænsede mængde boremudder og bundsediment som frigives til vandmiljø, sammenholdt med vandløbsforløb og afstanden mellem projektet og forekomsterne af vandranke, vurderer SGAV, at rester af boremudder og bundsediment vil sedimentere før det når H61 og området for udbredelsen af vandranke. Et eventuelt udslip af boremudder vil derfor være uden betydning for forekomster af vandranke i Skjern Å og de omkringliggende søer. SGAV vurderer derfor, at det kan udelukkes at habitatararten vandranke (1831) påvirkes.

5.1.1.2.2 Grøn kølleghedsmed (1037)

De voksne individer af grøn kølleghedsmed er meget mobile, og vurderes ikke at blive påvirket af anlægsarbejdet, men nymferne som overvejende lever nedgravet i vandløbsbunden er sårbar overfor forstyrrelse af dens habitat. Arten kan alene påvirkes som følge af et potentielt blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å. På baggrund af den begrænsede mængde boremudder som frigives til vandmiljø, sammenholdt med afstanden mellem projektet og H61, vurderer bygherre, at den fysiske påvirkning af Skjern Å i tilfælde af blow-out vil være lokal og kortvarig, og ikke påvirke nymfernes habitat. Bygherre vurderer ikke, at koncentration af boremudder som frigives til vandmiljøet vil kunne påvirke iltindholdet og vandkvaliteten i Skjern Å i et omfang, som kan skade forekomst og udbredelse af grøn kølleghedsmed. Derudover vurderes påvirkningerne fra et eventuelt blow-out at være begrænsede og kortvarige. SGAV vurderer på baggrund af ovenstående, at det kan udelukkes at habitatararten grøn kølleghedsmed (1037) påvirkes og projektet derfor ikke er til hinder for at opnå bevaringsmålsætningen.

5.1.1.2.3 Fisk – bæklampret (1096), flodlampret (1099), havlampret (1095) og laks (1106)

Arterne er registreret i Skjern Å systemet og indenfor H61 og kan alene påvirkes som følge af et potentielt blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å. En mulig påvirkning indenfor H61 vil ske som følge af sedimentering af resten af boremudder fra vandfasen. Afstanden mellem projektet og levestederne i H61, samt vandløbsforløb betyder, at størstedelen af det frigivne boremudder vil sedimentere inden det når H61. Alle fire arter gyder på vandløbsstrækninger med god til høj strøm. Som følge af strømhastigheden vil eventuelle rester af boremudder ikke sedimentere på vandløbsstrækninger, som er egnede som gydeområder for de fire arter. SGAV vurderer derfor, at det kan udelukkes at

bevaringsmålsætninger for habitatarterne bæklampret (1096), flodlampret (1099, havlampret (1095) og laks (1106) påvirkes væsentligt.

5.1.1.2.4 Odder (1355)

Odder er på udpegningsgrundlaget for H61 og vurderes at være udbredt i hele Skjern Å-systemet. Der er ca. 11 km mellem projektområdet og H61. Det kan derfor ikke afvises, at individer af odder kan komme i berøring med projektet ved krydsningen af Vorgod Å og Abild Å. Åbrinken i nærheden af krydsningsstedet er undersøgt for odderhuler og der er registreret spor efter odder og odderhuler ca. 100 m nord for krydsningen. Strækninger som underbores passerer ikke registrerede odderhuler. Bygherre oplyser, at der yderligere er registreret odderspor i nærheden af Albækvej og Messemotorvejen i en afstand af ca. 1-1,7 km fra tracéet.

De huler, som ungerne fødes og ligger i de første par måneder, er skjult for at mindske risikoen for forstyrrelser og prædation. Hulerne kan ligge afsides ved mindre vandløb, små isolerede søer og vådområder. De ligger ikke lige ud til de vigtige jagtområder i større vandløb, søer eller kysten. Hunnen kan flytte unger mellem huler. Når ungerne er et par måneder gamle, begynder de at følge hunnen rundt i hendes territorium. Ungerne følger moderen i op til ét år. I den periode udgør hele hunnens territorium yngleområdet. Da arten er meget mobil og robust, forventes det at arten i forbindelse med underbøringsarbejdet vil fortrække til andre huler, og ikke vil blive påvirket af projektet.

I tilfælde af et blow-out i forbindelse med underboringen, vil boremudder blive frigivet til vandmiljøet. Energinet udarbejder forud for arbejdet en beredskabsplan for håndtering af blow-out. Bygherre oplyser, at ca. 90 % af boremudderet fra et potentielt blow-out i forbindelse med vandløbsunderboringerne erfaringsmæssigt kan opsamles. De resterende 10 % som ikke kan inddæmme og opsamles, vil blive fortyndet i vandfasen og sedimentere nedstrøms. Den primære påvirkning fra projektet vil være øget menneskelig aktivitet og støj og potentiel påvirkning vil derfor være i umiddelbar nærhed af krydsningsstedet, og være tidsmæssigt begrænset. SGAV vurderer derfor, at det kan udelukkes at projektet påvirker artens levesteder eller på anden måde er til hinder for, en gunstig bevaringsstatus for odder (1335), da den potentielle påvirkning i form af støj og menneskelig aktivitet ved underboring og evt. blow-out vil være meget lokal og tidsmæssigt begrænset.

5.1.1.3 Samlet vurdering af påvirkning af H61

På baggrund af at projektet hverken i anlægs- eller drift fasen vil påvirke naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget, eller arternes levesteder i eller omkring H61, vurderer SGAV, at det på det forelæggende grundlag kan udelukkes, at projektet vil påvirke H61 eller være til hinder for opfyldelse af bevaringsmålsætningen for området.

5.1.2 Påvirkninger på udpegningsgrundlaget for F118 (Skjern Å)

Fuglebeskyttelsesområde F118 (Skjern Å), som er indeholdt i N68, er det nærmeste fuglebeskyttelsesområde og ligger ca. 17 km syd for projektet. Fuglebeskyttelsesområderne har til formål at beskytte bestemte fuglearter der eksempelvis er følsomme over for ændringer af levesteder. Udpegningsgrundlaget for F118 indeholder 14 fuglearter (Figur 4). Fuglene på udpegningsgrundlaget er mobile og bevæger sig udenfor F118. Dette gælder for alle fuglearter på udpegningsgrundlaget.

Bygherre oplyser, at anlægsarbejdet udelukkende medfører en lokal og kortvarig påvirkning af de nærmeste omgivelser omkring selve anlægsarbejdet, og at der ikke er direkte forbindelse til F118. Eventuel støj fra anlægsarbejdet vil ikke være til gene i områder indenfor F118 grundet afstanden hertil. Påvirkningen fra anlægsarbejdet er desuden midlertidig og arealet reetableres efterfølgende. Der vil ikke være nogen påvirkning fra anlægget i drift, da der tale om et nedgravet kabelanlæg. Projektet kan derfor alene

påvirke F118 i anlægsfasen. Generelt vurderes det, at fuglene under den forholdsvis korte anlægsfase kan benytte andre lokale områder af samme kvalitet til fourageringspladser.

5.1.2.1 Påvirkning fra anlægsarbejdet

De potentielle påvirkninger som projektet medfører kommer i form af forøget menneskelig aktivitet og støj langs tracéet i anlægsfasen. Bygherre vurderer, at anlægsarbejdet ikke har væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for F118 grundet afstanden mellem projektet og fuglebeskyttelsesområderne og anlægsarbejdets karakter, herunder at anlægstiden i markarealer er 1 km kabel på 4 arbejdsdage, hvorfor eventuelle støjgener fra anlægsarbejdet er kortvarige og løbende flytter sig langs tracéet og den lokale påvirkning er dermed er kortvarig. Derudover medfører projektet ikke udledninger eller emissioner af miljøfremmede stoffer. Tracéet etableres overvejende i markarealer med spredt bebyggelse. Derudover oplyser bygherre, at anlægsarbejdet omfatter øget trafikalt støj fra maksimalt ca. 1.484 tunge transportere og ca. 300 personbiler, som er knyttet til projektet over hele anlægsperioden. Transporterne vil ske fra offentlig vej og langs ledningstracéet inden for arbejdsarealet, og dermed ikke til og fra samme punkt i projektområdet.

Anlægsarbejdet foregår inden for normal arbejdstid. Støj fra anlægsarbejdet vil udgøre en forstyrrelse i forhold til det eksisterende støjbillede, men den øgede støj fra anlægsarbejdet vil være kortvarig. Bygherre vurderer, at der ikke er tale om en væsentlig kumulerende støjpåvirkning for fuglene på udpegningsgrundlagene. Det skyldes, at anlægsarbejdet er midlertidigt og at områderne langs tracéet ikke vurderes at være essentielle levesteder. Dertil kommer fuglenes høje mobilitet, der muliggør at de kan fouragere og raste på nærliggende arealer af samme eller bedre kvalitet under anlægsarbejdets korte periode. Med udgangspunkt i ovenstående vurderer SGAV, at anlægsarbejdet ikke har væsentlig påvirkning på fuglene på udpegningsgrundlaget for F118.

5.1.2.2 Påvirkning på levesteder

Der er ca. 17 km mellem projektområdet og F118 og de udpegede levesteder. Der vil derfor ikke være en påvirkning af levesteder indenfor F118. Projektet er overvejende beliggende i dyrkede marker, i et område hvor størstedelen er opdyrket landbrugsland. Fugle som anvender dyrkede marker til fouragering kan derfor finde områder af samme eller bedre kvalitet som projektområdet tættere på fuglebeskyttelsesområdet.

5.1.2.3 Samlet vurdering af påvirkning på F118

SGAV vurderer, at der på grund af afstanden mellem projektområdet og F118, og fordi der ikke er direkte forbindelse mellem projektområdet og F118, samt fordi påvirkningerne fra anlægsaktiviteterne er kortvarige og af meget lokal karakter og primært finder sted i landbrugsområder ikke vil ske påvirkning af udpegningsarterne eller deres levesteder og at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen er til hinder for opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for F118.

5.2 Samlet vurdering af påvirkning på Natura 2000-områder

På baggrund af projektets karakter, herunder at påvirkningen på de enkelte lokationer er kortvarig, at projektet ikke medfører væsentlige emissioner eller øvrige udledninger til gene for omgivelserne, eller på anden måde medfører aktiviteter som påvirker naturtyper, eller levesteder for arter og fugle indenfor Natura 2000-området, samt at den faktiske afstand fra projektet til Natura 2000-området N68 er ca. 11 km, vurderes det, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området væsentligt eller være til hinder for opfyldelse af bevaringsmålsætningen. Dette betyder, at der ikke skal foretages en konsekvensvurdering af projektets virkninger på nævnte Natura 2000-område jf. habitatbekendtgørelsen.

SGAV vurderer på baggrund af væsentlighedsvurderingen, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke det pågældende Natura 2000-områdets bevaringsmål-sætninger væsentligt, hvorfor der ikke er behov for at foretage en konsekvensvurdering, jf. § 6 i habitat-bekendtgørelsen

6 Bilag IV-arter

I og omkring projektområdet findes der potentielt en række særligt beskyttede arter, som er beskyttede i henhold til EU's habitatdirektivs bilag IV. Beskyttelsen er implementeret via flere regelsæt og bilag IV-arter må bl.a. ikke indfanges, slås ihjel eller flyttes, ligesom der er forbud mod forstyrrelse og ødelæg-gelse af deres yngle- og rasteområder. Der vil ikke være påvirkninger på bilag IV-arter i driftsfasen, idet der er tale om et nedgravet ledningsanlæg og uændret drift på højspændingsstationerne. I anlægsfasen kan projektet potentielt påvirke bilag IV-arter fysisk da anlægsarbejdet indeholder gravearbejde lang tracéet og på højspændingsstation Herning SV, etablering af arbejdsarealer og -veje, støj fra anlægsma-skinner eller fra underboringsaktiviteter og anvendelse af arbejdsbelysning samt ved et potentielt blow-out. For potentielt blow-out i forbindelse med terrestrisk natur, oplyser bygherre, at boremudderet fjer-nes så hurtigt og effektivt som muligt, jf. beredskabsplanen og på en sådan måde, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning på naturområderne, herunder mulige yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. En uddybende beskrivelse og vurdering af blow-out på terrestrisk natur findes i afsnit **Fejl! Henvi-sningskilde ikke fundet.** om **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet..** Ved underboring af vandløb opsamles ca. 90 % af boremudderet fra et potentielt blow-out, mens de resterende 10% bliver fortyndet i vandmiljøet og sedimenteres nedstrøms.

6.1 Flagermus

Alle arter af flagermus er på habitatdirektivets bilag IV. Flagermusarterne er generelt truet af nedrivning af ældre bygninger og fældning af gamle hule træer, idet de danske flagermusarter primært yngler i byg-ninger og træer med hulheder. I vinterperioden opholder flagermus sig i kalkgruber eller lign., på loftet af gamle huse, træer med hulheder eller bunkere mm., hvor temperaturen er konstant hen over vinteren. Flagermus gør ofte brug af eksisterende læhegn og mindre skovarealer som ledelinjer mellem yngle- og rasteområderne. Den foretrukne føde for de danske flagermusarter er overvejende insekter, som af-hængig af flagermusarten enten jages flyvende eller fanges på blade eller husmure.

Der er i arter.dk ikke registreret flagermus inden for en afstand af 2 km fra tracéet. De nærmeste registre-ringer er vest-syd-vest for Videbæk i en afstand af ca. 2,5 km fra Videbæk højspændingsstation, hvor der er registreret sydflagermus og vest for Snejbjerg, hvor der er registreret en ikke nærmere bestemt fla-germus ca. 3 km nord for tracéet. Derudover er følgende arter registreret inden for et større område omkring projektet: damflagermus, vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, sydflagermus og skimmelflagermus.

Bygherre oplyser, at projektet ikke inkluderer ombygning eller nedrivning af bygninger og at der ikke sker fældning af flagermusegnede træer hvorfor individdrab kan udelukkes. Bygherre oplyser endvi-dere, at hele strækningen for kablet er besigtiget i et bredt bælte for flagermusegnede træer i de hegn, som tracéet skal krydse og der ikke fældes træer eller levende hegn, som eventuelt kan fungere som ledelinjer for flagermus. Bygherre vurderer derfor, at projektet ikke vil have væsentlig påvirkning på flagermusarternes yngle- og rasteområder.

Flagermus er altovervejende nataktive, mens anlægsarbejdet udføres i dagsperioden inden for normal arbejdstid. SGAV vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på de forskellige flagermusarter i området, idet deres umiddelbare yngle- og rasteområder ikke berøres

i forbindelse med projektet, samt at der som følge af, at anlægsarbejdet udføres om dagen, hvor flagermus er inaktive, og der i øvrigt ikke fældes flagermusegnede træer eller nedrives bygninger ikke er risiko for individdrab.

6.2 Padder

Spidssnudet frø er som den eneste padde på habitatdirektivets bilag IV registreret nær tracéet. Arten er registreret i arter.dk på 6 lokaliteter inden for en afstand af ca. 420 m til 1,2 km fra tracéet. Derudover er der 9 registreringer af ikke nærmere bestemt brun frø inden for en afstand af ca. 175 m til 1,8 km fra tracéet. Det kan ikke fastslås om disse fund er spidssnudet frø eller butsnudet frø, som ikke er på habitatdirektivets bilag IV. Fundene medtages i vurderingen ud fra forsigtighedsprincippet. Den tredje danske art af brune frøer, springfrø, lever ikke i Jylland,⁵ hvorfor det kan afvises, at registreringerne dækker over springfrø.

Det må derfor antages, spidssnudet frø forekommer på egnede levesteder omkring projektområdet. Spidssnudet frø er afhængig af sammenhængende naturområder, således at arten kan bevæge sig igen nem egnet vegetation fra det ene sted til det andet. Almindeligvis vågner og vandrer de første individer mod yngleområder fra omkring 10. marts til starten af april, på rolige og gerne regnfulde nætter. Yngleområderne er typisk lavvandede vandhuller på afgræssede enge eller omgivet af græsmarker eller i fugtige heder, strandenge og moser, hvor arten kan finde føde. Efter at have ynglet udvandrer frøerne fra ynglevandhullet (sidste halvdel af april – første halvdel af maj). Vandringen følger ikke nødvendigvis ledelinjer i landskabet, den kan ofte forløber hen over dyrkede marker. I løbet af oktober opsøger frøerne deres overvintringssteder, hvor de graver sig ned i jorden f.eks. på en bakkeskråning eller på en dyrket mark (typisk 20-40 cm under terræn). De er i dvale fra november til april. Spidssnudet frø opholder sig gerne tæt ved ynglevandhullerne, men afstanden fra ynglevandhullet til de voksnes opholdssteder kan være op til 1 km eller mere; men oftest er det få hundrede meter eller endnu kortere. Der er flere potentielle yngle- og rasteområder i nærheden af tracéet. Hvor tracéet krydser en egnet spredningskorridor vil denne blive krydset ved styret underboring, ligesom der opsættes paddehegn på strækninger hvor tracéet passere tæt forbi egnede yngle- og rasteområder.

Bygherre oplyser, at projektet tilrettelægges, så linjeføringen så vidt muligt ledes uden om selve padderne yngle- og rasteområder, og hvor der ikke er muligt, krydses området ved styret underboring. Hvor der findes våd natur i umiddelbar nærhed, opsættes der et ca. 30 cm højt paddehegn omkring boregruben. Der underbores ved 2 potentielle yngle- og rasteområder og 1 spredningskorridor, som underbores ved HDD nr. 10, 26 og 34. Bygherre oplyser, at boremudderet ved potentielt blow-out på terrestrisk natur fjernes så hurtigt og effektivt som muligt, jf. beredsskabsplanen og på en sådan måde, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning på naturområderne, herunder mulige yngle- og rasteområder for padder. For uddybende beskrivelse og vurdering af blow-out på terrestrisk natur se afsnit **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet. om Fejl! Henvisningskilde ikke fundet..** Eventuelle grundvandssænkninger i forbindelse med underboringerne vil være midlertidige og som et generelt princip bortledes det til ned-sivning på nærliggende marker til samme grundvandsforekomst, hvorfor den generelle grundvandsstand i området er uændret, hvormed potentielle ynglevandhuller langs ledningstracéet ikke drænes.

Kablet anlægges for størstedelen af tracéets vedkommende med gravekasse og kabelgraven er her kun åben på en strækning på ca. 20 meter ad gangen i 1-2 timer. Kabelgraven står åben i kort tid og den effektive tid, som en eventuel vandrelinje for padder er afskåret, er derved kortvarig og påvirkningen uvæsentlig.

⁵ Christian Kjær (Red.) et. al. (2023). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV*. Videnskabelig rapport 520. Aarhus Universitet, DCE . s. 139.

På det foreliggende grundlag er det SGAVs vurdering, at yngle- og rasteområder for spidssnudet frø ikke påvirkes af projektet, da potentielle yngle- og rasteområder som § 3 natur, beskyttede sten- og jorddige samt læhegn underbores og dermed ikke påvirkes fysisk. Endvidere vurderer SGAV, at der ikke er risiko for individdrab eller afskæring af vandringsruter, idet kabelgraven kun er åben i én dag på den enkelte lokation (og uden for frøens normale vandringstidspunkter ved solopgang og solnedgang), og at der grundet brug af paddehegn ikke vandrer padder ind på arbejdsområderne.

6.3 Odder

Ud over at være på udpegningsgrundlaget for H61, er odder også på habitatdirektivets bilag IV. Som beskrevet i afsnit 5.1.1.2.4 er odder registreret nær tracéets krydsning af Vorgod Å og Abild Å som underbores i HDD nr. 25. Den primære potentielle påvirkning vil være som følge af underboringsarbejdet, som er lokalt og tidsmæssigt begrænset. Arten er meget mobil og robust, og det forventes, at individer, som holder til i området omkring krydsningsstedet, vil søge til andre dele af territoriet mens arbejdet pågår. Bygherre oplyser, at åbrinken i nærheden af krydsningsstedet er undersøgt for odderhuler og der underbores ikke på strækninger, hvor der er registreret odderhuler. Arten er derudover registreret i nærheden af Albækvej og Messemotorvejen i en afstand af ca. 1-1,7 km fra tracéet. SGAVs vurderer på baggrund af ovenstående, at det kan udelukkes, at odder påvirkes af projektet.

6.4 Grøn kølleguldsmed

Grøn kølleguldsmed er udover at være på udpegningsgrundlaget for H61, også på habitatdirektivets bilag IV. Arten er registreret ca. 5 km syd for projektområdet, og er kendt som levende i Skjern Å-systemet. Arten har en relativ stor koloniseringsradius eftersom den voksne guldsmed har en teoretisk spredningsradius på 10 km.⁶ De voksne individer er meget mobile og foretrækker lysåbne lokaliteter og ses mest i den nedre del af vandløbet, hvor de hviler på solopvarmede steder, såsom sten, overhængende grene eller eksponeret jord, men kan også af og til træffes længere væk fra ynglepladsen i eksempelvis skovlysninger eller lignende. Det vurderes derfor, at den eneste potentielle påvirkning af arten vil være som følge af et blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å. Som beskrevet i afsnit 5.1.1.2.2 vurderes det på baggrund af den begrænsede mængde borremudder som frigives til vandmiljø ved et evt. blow-out, sammenholdt med afstanden mellem projektet og de potentielle levesteder, at den fysiske påvirkning af Skjern Å i tilfælde af blow-out vil være lokal og kortvarig. Koncentration af boremudder som frigives til vandmiljøet vurderes ikke at kunne påvirke iltindholdet og vandkvaliteten i Skjern Å-systemet i et omfang, som kan skade forekomst og udbredelse af grøn kølleguldsmed. SGAV vurderer derfor, at det kan udelukkes at grøn kølleguldsmed påvirkes.

6.5 Grøn mosaikguldsmed

Der er registreret grøn mosaikguldsmed ca. 430 m øst og ca. 2,2 km syd-øst for højspændingsstationen i Herning SV. Grøn mosaikguldsmed yngler i næringsrige søer og grøfter med levedygtige bestande af planten krebseklo. Grøn mosaikguldsmed er tæt knyttet til dens værtsplante krebseklo, hvori hele nymfestadiet tilbringes. Derved er de største trusler mod arten næringsberigelse af plantens voksested. Nymfen lever i meso-eutrofe, rentvandede søer og moser, hvor planten krebseklo er til stede i større antal, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen. Der eksisterer ikke meget viden om den voksne guldsmeds levestedskrav, men efter forvandlingen jager guldsmedene i solåbne skovlysninger og skovbryn. Den voksne guldsmed er meget mobil og kan flyve langt omkring for at jage insekter i skovlysninger og skovbryn. Der er usikkerhed omkring mobilitetsradius for den voksne guldsmed. Dog er der modellerede estimater som rapporterer om en spredningsafstand på mellem 2 og 14 km fra vandhullet og derved potentielt kan etablere sig i passende habitater op til 14 km fra kernepopulationen. Dette beror dog på landskabets sammenhængskraft og hvilke barrierer arten kan støde på undervejs.⁷

⁶ Christian Kjær (Red.) et. al. (2023). s. 250.

⁷ Christian Kjær (Red.) et. al. (2023). s. 237-238.

De voksne individer er meget mobile og det vurderes, at den eneste potentielle påvirkning af arten vil være som følge af et blow-out i forbindelse med underboringen af Vorgod Å og Abild Å, og herigennem en mulig påvirkning af egnede yngleområder nedstrøms i Skjern Å-systemet. Det nærmeste registrering af arten i et egnet yngleområde er ved Kul Sø, Trolldhede som ligger ca. 11,3 km nedstrøms fra krydsningen af Vorgod Å og Abild Å. På baggrund af den begrænsede mængde borremudder som frigives til vandmiljø ved et evt. blow-out, sammenholdt med afstanden mellem projektet og Kul Sø, Trolldhede, vurderes det, at risikoen for tilførsel af næringsstof er lille og at der ikke er risiko for at forringe eller på anden måde påvirke funktionaliteten af Kul Sø, Trolldhede som ynglested for grøn mosaikgoldsmed. På baggrund heraf, og sammenholdt, at den fysiske påvirkning af søer og moser langs Skjern Å-systemet i tilfælde af blow-out vil være minimal, lokal og kortvarig, vurderer SGAV derfor, at det kan udelukkes at grøn mosaikgoldsmed påvirkes.

6.6 Samlet vurdering af påvirkning på bilag IV-arter

SGAV har hverken kendskab til eller forventning om tilstedeværelse af yderligere bilag IV-arter som vil kunne blive påvirket væsentligt. Projektet medfører ikke individdrab og indebærer ikke ændring af vandhuller, fældning af gamle træer, ændring af jord- og stendiger, fjernelse af stensætninger, rydning af levende hegn, nedrivning af gamle bygninger eller lignende, som ville kunne fungere som yngle- og/eller rasteområde for flagermus, padde eller øvrige bilag IV-arter. Ligeledes medfører projektet ikke andre væsentlige påvirkninger uden for projektområdet. Derfor vurderer SGAV, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke de nævnte bilag IV-arter, væsentligt. SGAV ligger til grund, at projektet hverken beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for arterne omfattet af habitatdirektivets bilag IV i deres naturlige udbredelsesområder i nærheden af projektområdet, eller ødelægge de plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

7 §3 beskyttet natur (naturbeskyttelsesloven)

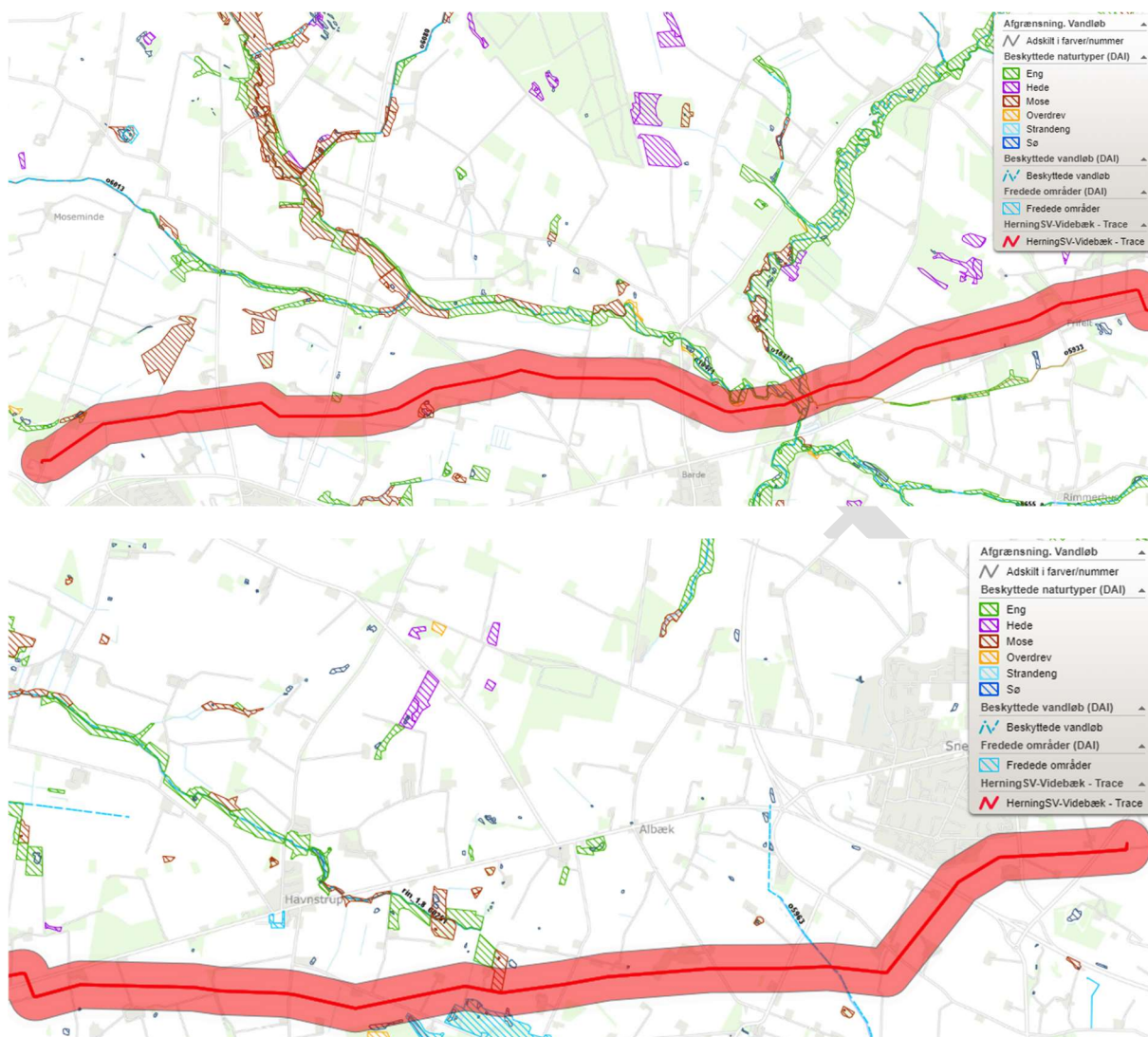
Naturbeskyttelseslovens § 3 har til formål at beskytte en række naturtyper mod ændringer i deres naturtilstand. Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer og vandløb samt heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev.

Projektet krydser et sammenhængende naturområde med 2 vandløb og yderligere ét vandløb, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Det sammenhængende naturområde består af en eng omfattet af § 3, hvorigennem de to § 3-beskyttede vandløb, Vorgod Å og Abild Å løber. Alle tre elementer krydses ved én fælles underboring, HDD25. Boregrubber og arbejdsarealer placeres uden for det beskyttede område. Den eneste potentielle påvirkning fra projektet er derfor i forbindelse med et muligt blow-out under arbejdet med underboringen. Grundet de geologiske forhold vurderes det, at risikoen for et blow-out er minimal.

Det yderligere vandløb omfattet af § 3 er Mølbæk, som krydses ved HDD6. Boregrubber og arbejdsarealer placeres uden for det beskyttede område. Den eneste potentielle påvirkning fra projektet er derfor i forbindelse med et muligt blow-out under arbejdet med underboringen.

Ud over området og vandløbene som krydses, passerer tracéet inden for en afstand af 200 m forbi et antal naturområder beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens §3, disse omfatter mose, eng og sø (Figur 5).

Figur 4 – oversigt over ligneføringen, med 200 meters buffer på hver side og § 3 beskyttede naturtyper og vandløb, samt fredninger. Den øverste figur viser den vestlige del af ledningstracéet, mens den nederste figur viser den østlige del af ledningstracéet.

Bygherre oplyser, at der i driftsfasen hverken vil være aktiviteter eller emissioner fra ledningsanlægget, som kan påvirke naturområderne. Ingen af de to højspændingsstationer ligger indenfor §3 beskyttet natur og beskyttede naturtyper i nærheden af stationerne vil ikke blive påvirkede, da alt arbejde foretages indenfor det eksisterende stationsareal.

7.1 Påvirkning fra anlægsarbejdet

Selve gravearbejdet er placeret uden for afgrænsningen af § 3 beskyttede natur og vil derfor ikke påvirke arealerne med beskyttet natur. Bygherre oplyser, at hvor projektet passerer tæt forbi områder med § 3-natur, tilpasses arbejdet, så der ikke er behov for at arbejde i selve de beskyttede områder. Gravearbejdet flytter sig løbende, og påvirkningen på de enkelte steder langs tracéet er derfor kortvarig.

Bygherre oplyser, at tørholdelse af rørgrave og boregruber som et generelt princip bortledes til nedsivning i et punkt i terrænet minimum 25 meter fra recipienter og at hældningen er væk fra recipienter uden risiko for, at overfladevandet løber overfladisk af til nærliggende vandforekomster og beskyttede

naturområder. Dette er gældende for områder placeret uden for områdeklassificering, V1- og V2-kortlagte arealer samt for boregruber som endnu ikke har været i kontakt med boremudder. Ved tørholdelse af boregruber og rørgrave inden for jordforureningsområder bortskaffes vandet til godkendt modtageanlæg. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at redegøre nærmere for de præcise udledningspunkter i terrænet og for eventuelle vandmængder som afhænger af grundvandsstand, konkrete nedbørsforhold på anlægstidspunktet samt drændybden på den enkelte matrikel. Bygherre vurderer, at der er tale om en begrænset vandmængde. Det skyldes rørgravens dimensioner; samt, at rørgraven kun står åben i kort tid; at boregruberne kan rumme den anvendte mængde boremudder inklusiv skybrudshændelser og at bortledning af overfladevand fra rørgrave i jordforureningsområder sker til godkendt modtageanlæg.

7.2 Påvirkning fra underboringer

Ledningstracéet krydser Vorgod Å og Abild Å, samt det tilhørende engområde, samt Mølbæk ved styret underboring. Området krydses ved én samlet underboring og projektet påvirker derfor ikke naturområderne fysisk i forbindelse med anlægsarbejdet. Arbejdsarealerne placeres uden for naturafgrænsningen. Det betyder, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af naturområderne, idet jordoverfladen ikke brydes. Boregruber indrettes, så der ikke kan ske overløb af boremudder fra disse til nærliggende § 3 områder.

Bygherre har foretaget geologiske undersøgelser i området som underbores ved HDD25. Under de to vandløb ligger et jordlag bestående af gytje. Bygherre oplyser, at boringen vil være dyb og passere under jordlaget. Det vurderes, at risikoen for et blow-out i forbindelse med underboringen er minimal, og at risikoen for, at vandløbene og engområdet påvirkes som følge heraf er lille. Der vil dog forsat blive udarbejdet en beredskabsplan i samarbejde med boreentreprenøren, som sikrer, at boremudderen ikke løber til beskyttet natur hvis der mod forventning skulle ske et blow-out. Ved blow-out på terrestrisk natur vil boremudder blive fjernet til fods med skovl eller slamsuger, uden behov for at køre i de beskyttede naturtyper.

7.3 Samlet vurdering

SGAV vurderer på det foreliggende grundlag, at hverken projektets anlægs- eller driftsfase vil medføre væsentlige påvirkninger, herunder permanente tilstandsændringer, af naturområderne omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. SGAV vurderer, at der ikke er risiko for udledning af forurenende stoffer til nærliggende § 3 beskyttede naturtyper, idet anlæggets karakter er uden emissioner samt at der ikke er risiko for udledning af oppumpet grundvand/overfladevand til nærliggende § 3 beskyttede naturtyper, herunder terrestrisk natur og vandløb. SGAV har i sin vurdering desuden lagt vægt på, at risikoen for et blow-out grundet de geologiske forhold er minimalt. Ved et blow-out i vandløbene vil ca. 90 % af boremudderen kunne opsamles. Ved blow-out på terrestrisk natur er der tale om en meget lokal og kortvarig påvirkning, som vurderes ikke at være væsentlig for naturområdet, idet blow-out fjernes hurtigt og nænsomt til fods. Der er dermed ikke risiko for tilstandsændring af naturområderne.

8 Støv, støj og vibrationer, lys, luft og lugt

Bygherre oplyser, at anlægsperioden vil have en varighed på ca. 12 måneder. Anlægsarbejdet i Ringkøbing-Skjern Kommune følger kommunens forskrift for støv-, støj- eller vibrationsfrembringende, midlertidige aktiviteter, herunder at alle støjende aktiviteter kun må foregå på hverdage fra mandag til fredag mellem kl. 7-18.⁸ Herning Kommune har ikke nogen forskrift for midlertidige, støjende aktiviteter,

⁸ Ringkøbing-Skjern Kommune. (2014). *Forskrift for støv-, støj- eller vibrationsfrembringende, midlertidige aktiviteter*. https://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Bolig-byggeri-flytning/Forskrift_midlertidig_aktivitet_24_juni_2014.pdf.

men har i stedet vejledende regler om at støjende og støvende aktivitet skal inde sted inden for tidrummet mandag til fredag kl. 7-18. Bygherre oplyser, at anlægsarbejdet i Herning Kommune vil blive holdt inden for kommunens vejledende arbejdstid for støjende aktiviteter.

8.1 Støjgener og vibrationer

Kablet vil i driftsfasen ikke medføre støj eller vibrationer til omgivelserne. Kablet anlægges i åbne markarealer med spredt bebyggelse. I markarealerne etableres kablet nær beboelse ved ca. 30 hustande – alle inden for 50 meter fra matrikelskel. Bygherre oplyser, at projektet ikke omfatter særligt støjende aktiviteter, men anvender almindelige anlægsmaskiner som gravemaskiner, rendegravere og eventuelt traktorer, borerig og trækspil, samt eventuelt pumpeudstyr til boremudder og container til boremudder samt lastbiler til levering og transport af kabelruller, sand, vand og boremudder. Bygherre estimerer, at der maksimalt vil være 1484 transporter knyttet til anlægsfasen, som vil medføre øget trafikalt støj i projektområdet. Bygherre oplyser, at transporterne vil ske fra offentlig vej og langs tracéet inden for arbejdsarealet og midlertidige adgangsveje, og dermed ikke til og fra samme punkt. Dertil kommer transport af mandskab til og fra arbejdspladsen.

Herning Kommune har ikke en forskrift med faste regler for støj, støv med videre fra nybyggeri, byggerenoveringer og nedrivninger, men tager udgangspunkt i vejledende regler⁹, herunder bl.a. at støjende aktiviteter skal udføres inden for almindelig arbejdstid (mandag-fredag 07.00-18.00).

Ringkøbing-Skjern har en forskrift for støv-, støj- eller vibrationsfrembringende, midlertidige aktiviteter¹⁰, hvoraf det fremgår at midlertidige støv-, støj-, eller vibrationsfrembringende aktiviteter kun må foregå på hverdage fra mandag til fredag mellem klokken 7 og 18.

Støjbelastningen fra anlægsarbejdet i forbindelse med etablering af kablet vil lokalt varer op til 3 uger, fra arbejdet med af udlæg af køreplader påbegyndes og til efterfølgende reetablering er afsluttet. Selve gravearbejdet flytter sig løbende med op til 1 km pr. 4 arbejdsdage. For arbejde med underboringerne vil alle boringer på nær HDD 1 og HDD 25, have en varighed på maksimalt 10 dage. Bygherre oplyser, at anlægsarbejderne som vil blive udført inden for normal arbejdstid, som på hverdage er kl. 07-18.

Anlægsaktiviteterne på højspændingsstation Herning SV er planlagt til at løbe over 10 måneder. Den mest støjende del af anlægsarbejdet på stationen er i forbindelse med konstruktionsarbejdet til kompenseringsspolen. Dette er anlægsmæssigt kortvarigt, få dage, og består af udgravning og efterfølgende tilkørsel af beton. Derudover vil der ved installation af kompenseringsspolen være brug af kraner og andet udstyr, ligesom der lejlighedsvist kan være brug for gravemaskiner, kørsler med tunge maskiner, brug af kran. Dette er ligeledes en meget kortvarig proces, der sker på en enkelt dag. Kildestyrkerne fra det anvendte udstyr ligger typisk på mellem 100 – 112 dB(A). Selv ved anvendelse af flere støjende maskiner samtidig vurderes støjen ikke at overskride 70 dB(A) i afstande på over 200 m, som er tilfældes her. Da der her desuden er tale om meget begrænset anlægsarbejde, vurderes der ikke behov for egentlige beregninger af støjemissionen fra anlægsarbejdet i dette projekt.

Arbejdet omfatter støjende aktiviteter svarende til almindeligt anlægsarbejde, og bygherre vurderer ikke, at tiltagene vil medføre væsentlige støjgener for den nærmeste beboelse som er beliggende mere end

⁹ Herning Kommune (u.å). *Klage over støj og lugt*. <https://www.herning.dk/borger/byudvikling-byggeri-og-grundsalg/din-ejendom/klage-over-stoej-og-lugt/>

¹⁰ Ringkøbing-Skjern Kommune. (2014). *Forskrift for støv-, støj- eller vibrationsfrembringende, midlertidige aktiviteter*. https://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Bolig-byggeri-flytning/Forskrift_midlertidig_aktivitet_24_juni_2014.pdf

200 m fra stationsområdet. Arbejdet bliver udført indenfor normal arbejdstid jf. Hernings Kommunes vejledende regler.

SGAV vurderer, at støjgenerne forbundet med anlægsarbejdet ikke vil have væsentlig betydning for omkringboende på baggrund af anlægsarbejdets midlertidige karakter og kortvarige tilstedeværelse på samme lokalitet samt at det foregår indenfor normal arbejdstid og i øvrigt overholder kommunernes forskrifter. SGAV vurderer endvidere, at der ikke vil være væsentlige støjgener af projektet i driftsfasen, da kabelanlægget ikke støjer i drift og ændringerne på højspændingsstation Herning SV ikke giver anledning til et ændret støjbillede i forhold til de eksisterende forhold, som overholder de eksisterende støjgrænser for omkringboende.

8.2 Støvgener

Kabelanlægget og stationsanlæggene støver ikke i drift. Bygherre oplyser, at støvgener i forbindelse med anlægsperioden kan forekomme afhængig af vejsituationen, men at de vil være kortvarige og lokale. Der udlægges køreplader på alle adgangsveje, hvilket hjælper til at reducere omfanget af potentielle støvgener. Er jorden meget tør, kan graden af støvemissioner reduceres ved at vande området med rent vand i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes forskrift og Herning Kommunes vejledende regler. Bygherre vurderer, at risikoen for at dette behov opstår er meget lille, da anlægsarbejdet i markarealer ligger uden for større beboelsesområder.

SGAV vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener, da der udlægges køreplader for at mindske omfanget af potentielle gener, og der vandes, hvis der er meget tørt. For kabelanlægget gælder endvidere, at der er tale om kortvarig påvirkning på den enkelte lokalitet, da anlægsarbejdet flytter sig gennem landskabet.

I driftsfasen er der ingen støvgener, da der ikke foregår aktiviteter ved anlægget ud over enkeltstående serviceeftersyn.

8.3 Luft- og lugtgener

I anlægsperioden vil der ske emission af udstødningsgasser fra entreprenørmaskinerne, som potentielt kan resultere i luft- og lugtgener for omgivelserne. SGAV vurderer, at projektet i anlægsfasen ikke vil give anledning til væsentlige luft- eller lugtgener for omkringboende, da emissionerne sker i et begrænset omfang i et område med overvejende gode spredningsforhold og er af midlertidig karakter.

I driftsfasen vil der ikke være emissioner fra kabel- eller stationsanlægget. Derfor vil der i driftsfasen ikke kunne registreres luft- eller lugtgener omkring ledningsanlægget.

8.4 Lysgener

Der vil ikke være lysgener forbundet med kablet i driftsfasen. Anlægsarbejdet er planlagt til at finde sted inden for normal arbejdstid, primært i de lyse timer. Bygherre oplyser, at ved arbejde i de mørke timer inden for normal arbejdstid, vil entreprenørmaskinerne have belysning tændt. Arbejdslyset placeres nedadrettet mod jorden, så lyset ikke giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne herunder omkringboende og trafikanter. Ud over lys fra entreprenørmaskinerne indeholder projektet ikke lyssætning langs kabeltracéet.

I forbindelse med bygge- og oplagringspladser vil der i de mørke timer inden for normal arbejdstid blive etableret arbejdslys for, at der er sikre arbejdsforhold. Bygherre oplyser at arbejdslysene placeres, så de ikke genere omgivelserne unødigt. På stationerne er der allerede installeret belysning, som kan bruges i forbindelse med serviceeftersyn og vedligehold uden for de lyse timer.

SGAV vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige lysgener for omgivelserne i anlægsfasen, da arbejdslyset på bygge- og oplagrinspladser placeres nedadrettet mod jorden for at give færrest mulige gener for omkringboende og trafikanter og er af midlertidig karakter. For vil der endvidere alene være tale om meget kortvarig påvirkning på det enkelte sted, da anlægges op til 1 km kabel pr. 4 arbejdsdage.

SGAV vurderer, at der ikke vil være væsentlige lysgener i driftsfasen, da selve kabelanlægget ikke er oplyst og der kun anvendes lys på stationerne i forbindelse med serviceeftersyn og vedligehold uden for de lyse timer.

8.5 Samlet vurdering af påvirkning

SGAV vurderer, at projektet samlet set ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv, støj, vibrationer, lys, luft eller lugt i hverken anlægs- eller driftsfasen. Eventuelle gener forbundet med projektet vil være knyttet til anlægsfasen men er af kortvarig karakter og ikke væsentlige for nærområdet og de omkringboende.

9 Ressourcer, affald og spildevand

Kablet transporterer el i driftsfasen, og der vil dermed ikke være flow af råstoffer eller produkter, forbrug af vand eller produktion af affald. Der er ingen færdigvarer eller restprodukter i driftsfasen, som kan frigives til miljøet.

9.1 Ressourcer

Bygherre oplyser, at der anvendes ca. 4 tons jern, 442 tons aluminium og 171 tons og maksimalt 10.500 m³ rent sand til sandomfyldning om rørene og ca. 92 m³ beton i forbindelse med arbejdet på højspændingsstationerne. Derudover anvendes der ca. 29 tons bentonit, 37,5 tons olie og 1.440 m³ vand, samt ca. 0,07 tons SF₆-gas. Bygherre forventer at leveringen af sand maksimalt vil udgøre 1050 transporter mens leveringen af øvrige materialer maksimalt vil omfattet 233 lastbiltransporter og 158 blokvogne. Transport med rør vil ske i starten af anlægsperioden, fra offentlig vej til rørdepoter, mens sand køres til projektområdet løbende efter behov.

Der anvendes der ca. 0,8 m³ boremudder pr. meter underboring svarende til et samlet vandforbrug på ca. 1440 m³ for projektets 40 underboringer. Dertil kommer ca. 29 tons bentonit og 0-1 % additiver. Vand, bentonit og additiver til underboringerne medbringes af boreentreprenøren og mængden er gældende under forudsætning af, at der ikke genbruges boremudder. I visse tilfælde kan boremuddret genbruges, men det afhænger af de lokale forhold. Vurderingen foretages lokalt af boreentreprenøren. I tilfælde af at boremuddret kan genbruges ved en eller flere underboringer, vil forbruget af bentonit og vand reduceres tilsvarende. Boreentreprenøren medbringer også selv det nødvendige vand til mand-skabsfaciliteter (<10 m³).

9.2 Affald og spildevand

Bygherre oplyser, at affald i videst muligt omfang bliver genanvendt. Alt affald sorteres, og bortskaffes efter gældende regler. Bygherre oplyser, at hvis der anvendes sandomfyldning i forbindelse med anlægsarbejdet, kan den overskydende jord udjævnnes inden for arbejdsarealet, uden væsentlige terrænændringer. Hvis der mod forventning er behov for at flytte jord, vil jordflytning og -håndtering ske i overensstemmelse med jordflytningsbekendtgørelsen¹¹ og flytning af jord fra områdeklassificerede områder, V1- eller V2-kortlagte matrikler anmeldes desuden til hhv. Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune. Boremudder bortskaffes til godkendt modtageanlæg eller genbruges i efterfølgende underboringer.

¹¹ BEK nr. 1452 af 07/12/2015 vedr. bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

Projektet genererer alene spildevand fra skurbyer og mandskabsvogne. Mandskabsfaciliteterne tilsluttes offentlig kloak eller tømningsordning efter gældende regler. Projektet giver ikke anledning til spildevand i driftsfasen. Derudover bortledes vand fra tørholdelse af boregruber og kabelgrave til godkendt modtageanlæg, hvis der har været kontakt med boremudder, eller hvis anlægsarbejdet sker inden for områdeklassificering, V1- eller V2-kortlagte matrikler.

9.3 Samlet vurdering

SGAV vurderer, at projektets anvendelse af råstoffer er begrænset til det nødvendige og at bortskaffelse af affald kan ske efter gældende regler på området, idet bygherre oplyser, at affaldet kildesorteres og bortskaffes til godkendt modtageanlæg. Derudover er der tale om en begrænset mængde spildevand, som bortskaffes efter gældende regler, hvorfor SGAV vurderer, at projektets spildevand ikke vil medføre væsentlige påvirkninger på miljøet.

10 Kystnærhedszonen

Projektet er ikke placeret inden for kystnærhedszonen. Formålet for kystnærhedszonen er, at de åbne kyster fortsat kan udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi i området. Da projektområdet ikke berører kystnærhedszonen vurderer SGAV, at projektet ikke er i strid med kystnærhedszonens bestemmelser.

11 Bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger

Projektet krydser flere steder skovbyggelinjer og åbeskyttelseslinjer. Af tabel 16 fremgår projektets krydsninger af områder med andre arealinteresser. Derudover passere projektet arealfredningen Haunstruplejet i en afstand af ca. 90 m og råstofområdet Albæk i en afstand af ca. 1,3 km.

Tabel 16 – krydsning af områder med andre arealinteresser.

Matr.nr.	Emne/Forhold
3lu, Snebjerg By, Snebjerg	Skovbyggelinje
1ad, Albæk Gde., Havnstrup 1c, Albæk Gde., Havnstrup 2u, Albæk Gde., Havnstrup 2m, Havnstrup By, Havnstrup 3h, Havnstrup By, Havnstrup 3c, Havnstrup By, Havnstrup 3l, Havnstrup By, Havnstrup 5a, Havnstrup By, Havnstrup	Skovbyggelinje
2y, Havnstrup By, Havnstrup 1d, Havnstrup By, Havnstrup	Skovbyggelinje
2e, Abildtrup By, Vorgod 2bi, Abildtrup By, Vorgod 3a, Abildtrup By, Vorgod	Skovbyggelinje

2ae, Abildtrup By, Vorgod 1a, Abildtrup By, Vorgod 6c, Barde By, Vorgod 7y, Barde By, Vorgod 2v, Barde By, Vorgod	Åbeskyttelseslinje
1aoz, Videbæk By, Videbæk 1st, Videbæk By, Videbæk	Skovbyggelinje

11.1 Åbeskyttelseslinjer

I forbindelse med krydsning af Vorgod Å vil tracéet krydse åbeskyttelseslinjen herfor. Åbeskyttelseslinjerne har til formål at sikre, at området omkring den enkelte å forbliver et værdifuldt landskabselement og levested for dyre- og planteliv. Der må derfor ikke som udgangspunkt foretages tilplantninger eller ændringer i terrænet inden for beskyttelseszonen. Størstedelen af krydsningen af åbeskyttelseslinjen foretages ved styret underboring. Bygherre vurderer, at der ikke vil ske varige tilstandsændringer inden for områderne omfattet af åbeskyttelseslinjerne, idet områderne reetableres umiddelbart efter etablering af kablet. SGAV vurderer på den baggrund, at anlægsarbejdet ikke er i strid med åbeskyttelseslinjerne. Ringkøbing-Skjern Kommune er myndighed og vurderer hvorvidt anlægsarbejdet kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

11.2 Skovbyggelinjer

Projektområdet er flere steder omfattet af naturbeskyttelseslovens skovbyggelinjer. Skovbyggelinjernes formål er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv. SGAV vurderer, at projektet ikke påvirker beskyttelseslinjen, da der ikke etableres synlige anlæg inden for skovbyggelinjerne, foruden afmærkningsstandere på ca. 140 cm over terræn. Der kræves derfor ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17.

11.3 Beskyttede sten- og jorddige

Tracéet krydser ét beskyttet sten- og jorddige. Nogle sten- og jorddige er omfattet af museumslovens¹² § 29a og fungerer som vigtige levesteder for planter og dyr samt har en visuel betydning for oplevelsen af landskabet. Med sten- og jorddigernes beskyttelse bevares en kulturhistorisk og landskabelig værdi samt en biologisk værdi for dyr og planters liv samt deres spredningsmuligheder i landskabet. SGAV vurderer, at projektet ikke tilsidesætter beskyttelsens formål, da det beskyttede sten- og jorddige krydses med underboring og dermed hverken gennembrydes eller på anden vis ændres.

11.4 Fredninger

Tracéet passere ca. 90 meter nord om det fredede område Haunstruplejet. Området er et tidligere brunkuldsleje og fremstår i dag som et fredet naturområde med flere søer. Som følge af brunkulsbrydningen er der nu meget okkerholdigt vand i området. Arealfredningen har til formål, at bekæmpe okkerforurening i om de vandløb, som lejet afvander til. Arealet afvander mod syd via Haunstrup Bæk til Rimmerhus Bæk og vider til Vorgod Å. Da al afvanding fra området sker mod syd, mens tracéet passere nord om fredningen, vurderer SGAV ikke, at der er risiko for at projektet vil påvirke fredningens område eller afvandingsforhold, hvorfor projektet vurderes ikke at være i strid med fredningens formål.

¹² LBK nr. 358 af 08/04/2014 vedr. bekendtgørelse af museumsloven.

11.5 Råstofområder

Ledningsanlægget berører ikke råstofgraveområder. Tracéet passere ca. 1,3 km syd for råstofområde Albæk og 2,5 km nord for råstofområde Bjerre. SGAV vurderer, at projektet ikke vil påvirke muligheden for indvinding af råstoffer, hverken aktuelt eller i fremtiden.

12 Jordforurening

Bygherre oplyser, at Videbæk Transformerstations areal (Matrikel nr. 1hc, Videbæk By, Videbæk) er kortlagt på vidensniveau 1 (V1), som måske forurennet. På V1-kortlagte matrikler er der mulighed for forurening grundet kendskab til potentielle forurenende aktiviteter på grunden. Arbejdet på matriklen består af etablering af de sidste ca. 15 m af tracéet og tilslutningen til højspændingsstationen. Derudover krydser projektet ikke kendte jordforureninger eller regionens områdeklassificeringer. Når linjeføringen krydser et område med en kortlagt jordforurening, indhentes en udtalelse fra regionen om forurenings type og udbredelse. På baggrund af udtalelsen vurderes det, hvilken anlægsmetode, der sikrer anlægget bedst. Bygherre oplyser, at jordflytning og -håndtering vil ske i overensstemmelse med jordflytningsbekendtgørelsen samt overholde kommunens regulativer og anvisninger.

Bygherre oplyser, at der er særlig opmærksomhed på jordarbejder inden for områder med jordforurening og at jord fra den enkelte matrikel hverken flyttes rundt på matriklen eller ud af matriklen. Den opgravede jord deponeres ved siden af rørgraven, mens kablet placeres i rørgraven, hvorefter kablet tildækkes med det opgravede jord. Der håndteres ikke jord i større fælles jorddepoter med tilhørende risiko for at jord fra flere matrikler blandes. Derudover placeres den opgravede jord nær rørgraven uden risiko for mobilisering af forurening til nabomatrikler i tilfælde af regn. Bygherre oplyser, at der inden for jordforureningsområderne gælder, at vand fra tørholdelse af boregruber og rørgrave bortledes til godkendt modtageanlæg.

SGAV vurderer på der foreliggende grundlag, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil medføre forøget jordforurening eller mobilisering af nuværende jordforurening på en sådan måde, at det potentielt kan påvirke nærliggende jorde eller drikkevandsinteresser negativt. I vurderingen har SGAV lagt vægt på, at eventuelt forurennet jord håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med jordflytningsbekendtgørelsen og at jorden fra den V1-kortlagte matrikel ikke flyttes rundt på matriklen eller til andre matrikler. I driftsfasen har ledningsanlægget ingen emissioner eller aktiviteter, der kan mobilisere jordforureninger, hvorfor det er SGAVs vurdering, at projektet ikke vil udgøre en risiko for at forringe forureningstilstanden i områderne for drikkevandsinteresse.

13 Drikkevandsinteresser

Tracéet krydser på to strækninger, af hhv. ca 3,5 og 3 km, områder med særlige drikkevandsinteresser. Omkring Videbæk krydser tracéet ligeledes over ca. 1,1 km et indvindingsopland inden for område med særlige drikkevandsinteresser. På strækningerne beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser foretages der 12 underboringer, hvoraf to tillige ligger inden for indvindingsoplandet. Bygherre oplyser at der ikke bruges nitratholdige produkter i projektet og at etableringen af kablet ikke vil ændre jordstrukturen i et omfang, der kan ændre på nedsivning af nitrat fra den fortsatte brug af arealer til landbrugsdrift. Bygherre oplyser ligeledes, at det forud for underboringerne sikres, at der ikke bruges additiver, som kan mobiliseres i en radius som kan nå drikkevandsforekomster.

SGAV vurderer derfor, at der ikke er risiko for at projektet vil forårsage forurening af grundvandet eller på andet måde hindre målopfyldelsen for, eller den fortsatte brug af grundvandsmagasinerne som projektet krydser.

14 Oversvømmelsesrisici og lavbundsområder

Dele af projektområdet er placeret på arealer hvor Ringkøbing-Skjern Kommune i deres Kommuneplan for 2021-2033 har vurderet, at risikoen for oversvømmelse er til stede, mens projektet omkring Vorgod Å og Abild Å tillige krydser lavbundsarealer. Der anlægges ikke muffe eller link-bokse inden for lavbundsområdet, men en enkelt muffe etableres inden for området med risiko for oversvømmelse. Muffer og link-bokse sikres mod oversvømmelse, men tåler ikke permanent vanddække, hvorimod selve kabel-anlægget tåler at ligge under permanent vandmættet jord. Link-bokse og muffe placeres som udgangspunkt ikke inden for lavbundsområder eller potentielle fremtidige vådområder, da der kan opstå udfordringer, hvis der senere skal etableres vådområder og genslyngning af vandløb. SGAV vurderer, at kabelanlægget ikke vil påvirke fremtidige vådområde- eller lavbundsprojekter, idet hverken anlægs- eller driftsfasen medfører dræneffekter. De omkringliggende dræn kan omlægges/afblændes uafhængigt af kablet tilstedeværelse. Projektet medfører derfor ikke påvirkning på vandmiljø eller -flow, hvorfor eventuelle fremtidige vådområde- eller lavbundsprojekter kan gennemføres.

15 Arealanvendelse og landskabspåvirkning

Projektet berører Henning Kommunes lokalplan nr. 14.T12.1. Lokalplanen giver mulighed for, at området kan anvendes til tekniske formål i form af højspændingsstation med tilhørende bygningsanlæg og tekniske installationer. Lokalplanen har til formål at fastsætte bestemmelser for anlæggets omfang og fremtræden, herunder, at sikre, at anlægget skærmes med beplantning af hensyn til at mindske de landskabelige påvirkninger. Lokalplanen har endvidere til formål at sikre vejadgang ad den private fællesvej Mørupvej. Det berørte område er ligeledes omfattet af Henning Kommunes Kommuneplan 2021-2032 med kommuneplanramme 14.T12 *Transformerstation syd for Dronningens Boulevard ved Herning*. Det fremgår heraf, at området skal anvendes til teknisk anlæg. Der må etableres teknisk anlæg i form af højspændingsstation inden for miljøklasse 4. Der kan inden for området etableres teknisk anlæg med en anbefalet minimumsafstand på 100 meter til boliger. Projektet berører ikke andre lokalplaner eller udpegninger i Ringkøbing-Skjern Kommunes eller Herning Kommunes kommuneplaner. SGAV vurderer på baggrund heraf, at projektet ikke er i strid med gældende lokalplaner.

En mindre del af tracéet er delvist placeret i bevaringsværdigt landskab omkring Vorgod Å og Abild Å. SGAV vurderer, at projektet ikke vil være i strid med beskyttelsen af de landskabelige interesser, idet karakteren af landskabet ikke påvirkes væsentligt. Det skyldes, at der er tale om et underjordisk kabelanlæg med kun overjordiske afmærkningsstandere, at store dele af tracéet etableres i markarealer, samt at anlægsarbejdet ikke medfører fældning af beplantning foruden mindre enkeltstående buske.

SGAV vurderer, at arealanvendelsen ikke vil have væsentlige påvirkninger for de landskabelige eller kulturhistoriske interesser i området eller for lodsejerne, da markarealerne efter anlægsarbejdet fortsat kan anvendes til almindelig landbrugsmæssig drift, og anlægget på offentlige vejmatraker vil blive placeret efter gæsteprincippet uden egentlig behov for driftsmæssig indgriben. Bygherre har ikke oplyst, og SGAV har ikke kendskab til øvrige historiske, kulturelle, arkæologiske eller geologiske landskabstræk inden for projektområdet, som kan blive væsentligt påvirket af projektet. Bygherre oplyser, at Museum Midtjylland og ARKVEST forud for anlægsarbejdet vil udføre arkæologiske forundersøgelser langs ledningsanlægget i en bredde af rørgraven i hhv. Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune, hvorefter et eventuelt behov for udgravning vil blive koordineret med anlægsarbejdet.

16 Kumulative påvirkninger

Vejdirektoratet planlægger en udbygning og opgradering af Rute 15 mellem Herning og Ringkøbing. Kabeltracéet ligger i samme område som Rute 15 på strækningen mellem Herning og Videbæk. Energinet ønsker at undgå at bygge højspændingsanlæg inden for pålagte vejbyggelinje af hensyn til vejens fremtidige udvidelse, og derfor er kabeltracéet placeret i god afstand til både den eksisterende og de nye strækninger af Rute 15. Projektet har en enkelt krydsning af Rute 15 på Videbækvej og kommer derved

inden for vejbyggelinjen på en kort strækning. For at minimere anlægget i offentlige veje krydses Rute 15 vinkelret på vejbanen ved styret underboring.

Anlægget af Rute 15 er projekteret til at løbe fra medio 2026 til ultimo 2028. Energinet forventer at have afsluttet etableringen af kablet inden udgangen af 2025, hvorfor der ikke vil være overlap mellem anlægsperioderne for de to projekter. Der vil derfor ikke være kumulative forhold mellem projekterne, da anlægsarbejdet for de to projekter ikke overlapper hinanden lokalt.

Vejdirektoratet ønsker at indvinde sand til vejanlægget fra matrikel 1d, Havnstrup By, Havnstrup. Energinet har i maj 2024 indgået aftale med lodsejer om arealanvendelse på matriklen til brug for kabelprojektet. Energinet har indgivet høringssvar til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, med ønske om at Vejdirektoratet indvinding af råstoffer tilrettes, så det ikke berører det servitutbelagte areal.

Det er SGAVs vurdering, at der med projektet ikke er risiko for kumulative effekter, der kan give væsentlige miljømæssige gener. Det skyldes, at eventuelle gener i forbindelse med anlægsarbejdet vurderes at være lokale og af midlertidig karakter, hvorfor projektet ikke medfører øget kumulative påvirkninger af miljøet sammen med andre lignende anlæg eller aktiviteter i området.

17 Miljøpåvirkning på tværs af landegrænser (Espoo)

Projektet vurderes ikke at have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, idet projektet ikke forårsager emissioner til miljøet eller påvirkninger af Vadehavet, eller på anden måde har grænseoverskridende påvirkninger. Der skal dermed ikke ske sagsbehandling efter Espoo-reglerne.

18 Samlet vurdering af miljøscreeningen

Projektet vurderes ikke at påvirke bilag IV-arter, udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område eller andre fredede arter negativt. Realisering af projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller være til hinder for opfyldelse af målsætningerne i vandområdeplanerne. Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke generer emissioner eller udledninger af miljøfremmede stoffer til luften eller til våde recipienter. Det er derfor SGAVs vurdering, at det anmeldte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, da det ud fra det oplyste grundlag ikke vil kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet.

19 Høring

SGAV har foretaget en høring af Ringkøbing-Skjern Kommune og Herning Kommune, samt Region Midtjylland, ARKVEST, Museum Midtjylland, Vejdirektoratet, Dansk Ornitologisk Forening og Danmark Naturfredningsforening. Der er også foretaget en høring af mulige berørte parter, hvis kommentarer er indarbejdet i afgørelsen.

20 Offentliggørelse

SGAVs afgørelse offentliggøres udelukkende digitalt. Materialet kan tilgås på SGAVs hjemmeside www.sgav.dk. Offentliggørelsen finder sted den Klik eller tryk for at angive en dato..

Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

20.1 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk/. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke modtages gennem Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til SGAV, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den Klik eller tryk for at angive en dato.. *[Annoncedato+4 uger - Bemærk at en klagefrist ikke kan udløbe på en lørdag eller helligdag. Den skal i så fald forlænges til den førstkommande hverdag].*

Betingelser mens en klage behandles

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet. Det betyder, at du kan handle efter SGAVs afgørelse. Udnytter du afgørelsen, indebærer dette ingen begrænsning i klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis nævnet tillægger en klage opsættende virkning, skal du afvente nævnets afgørelse før det anmeldte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.”

SGAVs afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse, jf. Miljøvurderingslovens § 54. På www.domstol.dk findes vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene. Med venlig hilsen

Nicolaj Golles Rasmussen
Miljøvurdering og Plan
+45 23 11 97 43
nicgr@sgav.dk

Kopi til:

#Kommunerne + Midtjyllands Museum, ARKVEST og Vejdirektoratet
#Berørte parter

Bilag:

Bilag 1: Bygherres ansøgning

Bilag 2: Projektbeskrivelse

Bilag 3: Oversigtskort

Bilag 4: Væsentlighedsvurdering N68

Bilag 5: Bygherrers supplerende oplysninger

Bilag 6: Geoteknisk boringsrapport for underboring HDD 25

Udkast